

A

165
—
—
=.

Szilágyi = Zilahi István
Kéziratából

261 - 371 oldal -

Iskolai disputák a Nagyecsed
Kollégiumban 1671 - 74 -ből
Nagyecsed. Dokumentációs
könyvtár. Felzet:

Dan XI: 45.

Et placuit sententia Appadno inter maria montis
 Alcoris sancti: et tunc superius expositum
 magnum, ut resisteret Deum secundum alium et dan-
 arum sanguinem in possessionem suam: et ea
 expositio hunc suum habebit ut venturus sit
 in exercitu suo in plebem suam alium in re-
 gnum alium, ad hoc ut appellat montem de-
 coris sancti, q. in eo erit vita, quia Deus vult
 agere in hoc mundo, hunc mundum vult
 illum expositio ut sententia ista ponat in angu-
 lo illius in montis: inter maria ut res in ali-
 que Christo in eo. intelligitur hic expositio II.
 Ferdinandus enim Germanicus et Belgicus.
 Et tunc ad finem suum q. Postquam eorum pro-
 gressus esset illi expositio, rex Svedia Gu-
 stavus Adolphus in Germaniam venit, apud jam
 Valsia et Hispania ex Belgio dimisit. Et
 tunc bellum inter Ferdinandum III. pacem fecit
 et Hispania Belgio libertatem concessit, nec
 finis. Appadno fer. 40. 10. tunc in
 interuentum, tunc bellum religionis in possessionem.

Dan XII: 2.

Non intelligitur universalis resurrectio q. est iust-
 rum et iustum. q. de ea ut se dicat
 multi ex dormientibus exsurgent in ea. q. licet
 omnes sint multi; tamen omnes in multis
 de omnibus. Et cum hic distingueretur q. sunt
 in ista alia, ab illis q. sunt in proba et
 in seculum fluit, illi diuini exsurgent, non est
 aliter in eis quibus exsurgent: et hi exsurga-
 bunt et tunc in proba q. si addiderimus ad
 ceclum. Potius reliqui dormientes pulveris
 tunc tunc in proba q. ut exsurgent in
 q. ut agere resurrectionem. Nam illi sunt
 multi, et ut fiant in proba hunc. Sic
 Es. 26: 5. Apoc. 20: 12. 13. Math. 24: 31. Es. 11:
 11. 12. Es. 11: 11. hunc referunt in se gentes Rom. 11. Erunt
 in proba. tunc in exsurgentibus ex primo suo. Apoc.
 14: 20. Es. 14: 21. Es. 66: 24. Apoc. 20: 5. Es. 11:
 11.

Theses Theologicae a Clarissimo Viro D. Marti-
 no Desi S.S. Theologiae Professore ad Vindoban-
 nam disputatio nem in Ill. & Ref. Ill. Emend.
 Anno Domini: 1671. exhibita. 1672. 1673. 1674.

Ad Examen exhibita. I.

1. Cognitio dei naturalis citra revelationem non prodest ad
 salutem; nam nisi ea quae per naturam sciri possunt
 ad verum aut considerantur citra fidem. Rom. 1. 20.
 Heb. 11. 3.
2. Habile tamem ea suam utilitatem ad gentes in disciplina
 continentem praevidetur & ordine coherendum, ad reos
 peragendum, tamenque ostendit malitiam imo impoten-
 tiam ad subiciendum se dei dei.
3. Proinde necessaria erat Revelatio, non tantum
 ut homo excusaretur ad animae desperationem factu-
 ram dei, sed multo magis ut discerneret, quid vo-
 leat esse Deum, imo posse esse Deum peccatoris,
 & hunc ut perciperent maximam illam laudem dei, q. a
 ipse querit & inquiri a peccatore.
4. Postquam fidei obijci quae sciri possunt: tunc proinde
 fidei repellit debet omnis scientia.
5. Et ipsa consequentia divina revelationis apprehen-
 dit fidei, h. e. quod ex revelato confecti omnissimif-
 le apprehendit, etiam si consequentia naturalis cognos-
 citur.
6. Fides commisi Deum cessare respicit.
7. Et ad probandum Testimonium dei dei (quod in St. deus.)
 dignitatem nullum modum hominum nominandum
 est. Et qui nominantur, conditoris pignora Babylonis,
 reliqua esse videntur, & eadem plaga dispersio
 iniqua plurimum affecti sunt partem afficiuntur. Gen.
 11. 1-10.
8. Est tunc unde dixerunt de dignitate hunc
 scripturam, ut eam non tam videtur, quam se ad-
 vito dicimus, quod modus traditionis qui est
 dei dei.

Corollarium.
Omne metaphysicum sanguinem imitatoris omnis ab-
soluti & transcendentalis Veritatis, & om-
nium notio seu Veritas, quae nec redigi in
verbum potest, nec utile est, & ipsam mentem in
Anchora condemnamus. & unica Renati Des-Cartes
defendemus.

R. D. Georg. Saisi; Coll. Len.

Opp. d. Fran. Papas. Coll.

Joh. Vassilichy;
Cass. Kallvethi.

III.

Thid.

1. Fidei rationem etiam conclusio est Lex Aeterna, adeoque consequentia Scripturae.
2. Fides non spectat modum proponendi, sed ipsum Testimonium divinum, quod talis.
3. Neque spectat Notionem aut Sententiam vel auctori-
tatem humanam, sub qua ratione Testimonium divinum
respicitur fidei.
4. Datur tamen fidei implicita, quatenus non omnia di-
stincta quae in terra continentur mens fidelis attingit.

R. Mich. Karan Sebes;

Georg. Nemethi;

Opp. d. Cass. Vassilichy;
Mich. Fisi.

IV.

Thid.

1. Fides est in Voluntate cum ratione offensus, cum ratione
fiducialis.
2. Sed non est simplex aliquis habitus, ut quod includit
charitatem, & honorem, & amorem aggregatum.
3. Fides habet sui experimentum apud cor, Dei gloriam
deligens.
4. Sed non est Enthusiastica quaedam persuasio & in-
dignatio ut notis dubitare de salute.
5. Fides habet profectum, adeoque non illius per fidem
statim primo apprehenditur, in statu & in modis
sed ex fide statim profectum, ex spiritu electis & ac-
quisitis notis. Eph. 1. 14. 1 Cor. 2. 1. Joh. 3. ult.

R. D. Georg. Nemethi

Opp. d. Bas. Olvosi;
Joh. Vassilichy;
Joh. Fisi.

Ad

Ad diem 23. Decembr.

V.

1. Jehova est nomen Dei proprius incommunicabile, cum
alia ex Dei nominibus multa, quavis in Emphasi
sint Dei propria, alia tamen variorum etiam finibus
tribuantur.
2. Elohim est nomen Dei in emphasi proprium, sed
attributum olim Angelis & hominibus, ad quos sermo
Dei factus est, qui dicebantur diei Dei, hodie autem
in X. T. nec hominibus, nec Angelis tribuitur adeoque
neque Magistratus ita vocandi sunt. Contra Soc & P.
3. Deus est simplicissimus proinde videri non potest.
4. Deus est spiritus cuiusque spiritus incommensurabilis.
5. Immensus est spiritus ex se ipso. Omnipotens est
per gratiam, & virtutem ita per essentiam. In X. T. enim
eius essentia spectatur quae seculis & a aliis non deo quod
intelligentia & voluntas.

R. Bas. Olvosi.

Mich. Vassilichy;

Opp. d. Fran. Fagmi;
Fran. Samanari.

Ad diem 6. Januar. 1672.

VI.

1. Deus cognoscitur non a posteriori tantum, sed a ef-
fectu, sed simul a priori & ab Essentia.
2. Eius Essentia spectatur in Vita, quae est intelli-
gentia & voluntas.
3. Intelligentia Dei est simplex & incommutabilis.
4. Non transit a potentia in actum, ideo intelli-
gentiam potius dicimus quam intellectum.
5. Voluntas Dei perinde incommutabilis & aeterna.

Annexum.

Conabimur respondere ad difficultates quae proferri
possunt ex toto Cap. IV. Mich. Fisi.

R. Lad. Balogh; Rob.

Opp. d. Mich. Vassilichy;
Joh. Fisi;
Mich. Vassilichy;
Ad.

Filio & spiritui quam Patri attribuiamus.

6. Proinde in Deo potestatem nullo modo dependen-
dentem dicere est absurdum.

7. Pater Filius & Spiritus, non tantum voluntate
& consensu, sed & una eadem sunt.

R. Bas. Jodofus.

Off. { Joh. Begermeny;
Nic. Vassihely;
And. Naliozi.

XI.

Ad diem 3. Februarij.

1. Videndum est revelationi divini etiam hinc, quod
docet aliquid supra humani rationis vias.

2. Spiritus enim intellectus est circumscriptus
creaturae, unde verum est posse Deum aliquid amplius
revelare posse, quam quod intellectus excipere potest.

3. Submitti ad habendam fidem revelationis etiam
si omnium rationem revelati non curat, est obsequium
Deo gratum.

4. Infirmum tanto suavius obediunt quanto magis
delectantur testimonio divini adhortantis.

5. Delectantur autem Dei post peccatum vel maxime
in redemptione per humanam vitam revelationem
deprecantem, nec credere nec amare possunt, citra
quod sanctificatio non peragatur.

6. Certe assero quod tantum Deus potest esse.

7. Et Filius, hinc, qui eundem creatorem peccatum.

8. Hereditas Filii Dei ut mortuus Filius Dei & in
Deo est, ita hereditas Dei tantum Filius Dei & Diabolus.

R. Joh. Begermeny.

Off. { Alieh. Szilagyi;
Nic. Throfasz;
Joh. Rakosi.

XII.

Ad diem 10. Februar.

1. Quamvis dicatur Deus potius ad hoc volutus effe-
ciendum, non tamen potentia activa ut distinctum
quid

quid a subiecto, proprie Deo tribuitur.

2. Efficientia tamen omni modo res pendet a prima
causa, tamen quoad substantiam, quam quoad circum-
stantias singularem realem.

3. Neque tamen hoc impedit libertatem causandi
voluntate agentium.

4. Potentia Dei considerata, ut quid quid fieri non
est distincta a voluntatis efficacia, & contra.

5. Proinde quando Deus aliquid velle fieri sta-
luit, eo ipso totalis & adaequata causa effectus affe-
ritur.

6. Quia ergo Deo volente fieri, quicquid in Regno gra-
tia fit per Christum, adeoque ipso iubente Patre, legem
fi. Christus unum non sit cum Patre independens effector
operis in regno gratiae esse non potest.

7. Quicquid Deus fieri vult, id potius etiam
fuit, & contradictorium est multa velle fieri, quia
per omnipotentiam non efficitur.

R. Alieh. Szilagyi.

Off. Georg. Dillger.

Off. { Andr. Throcz;
Andr. Alenoxi Not.

Ad diem 17. Februarij.

XIII.

1. Idea rerum in Deo est ipsa Dei essentia, prout ab
ipso Deo intelligitur, ut imitabilis & creatura, defen-
demus utramque auctoritatem sententiam.

2. Sed negamus quod dicit Ames. Quia ipse de idea
in homine 8. 15-17. Nam non est Deus. 1. Ideam

omnem colligi ex rebus ipsis, neque enim Dei, mentis,
in genere corporis, aut modo simpliciter eam rem

Dea ex rebus ipsis sumuntur per sensum ut vult An-
thor. Imo nulla idea formativa ex rebus ipsis colligi-
tur, nisi occasio vel sit casus formativus

3. Res enim sunt exemplaria quae cogitationis contra-
dicuntur.

4.

4. Scientia media fignificans, & absurdum, Deo inju-
riofum, sui contrarium.
5. Conditio hanc dicens nullum datur in Deo, tollit
independentiam & omnipotentiam Dei.

R. M. Janki.

Opp. { Mich. Koranfeff.
Lad. Balogh. N. H.
Joh. Vasarkelyi

XIV.

Ad diem 9. Martij.

1. Voluntas Dei effereffima. Fatens de rebus omnibus non tollit
liberitatem causarum liberat.

2. Creatio non dicit efficientiam rei ex nihilo, sed pro-
ductionem rei ex imperio, sive preexistente materia sive non.

3. Creatura non est neque per se alicuius: adeoque neque
materia per se materia: imo nec spiritus creatus alicuius
esse potest.

4. Ante primum creaturam exortum nullum tempus aut dur-
atio quod non sit alicuius concepti per, proinde cadit illud
quod dicitur Ames c. 8. v. 12. itaque neque die sit
primum mundi conceptum. Hinc sonit scriptura
secula pro mundo conceptum.

5. Aeternum a imperio distinctum: ad multum.

6. Quia creatio est productio per imperium. Ideo
nulla creatura creare potest.

7. Non est chimera bonum non habere entitatem ab-
solutam, imo sive ea melius quidem est, contra
quam Auth. c. 8. v. 25.

R. Sam. Keryi.

Opp. { M. Szilagyi
Joh. Komaromi
Fr. Daranyi

XV.

Ad diem 16. Martij.

1. Homo videtur esse cum imagine Dei, nec
circa illam Homo capere potest.

2. Unde illa imago hanc rationem si erat naturalis.

3. Non vero quasi fluxisset ex principis naturae
aut conceptui per naturam hominis.

4. Non enim imago Dei consistit in substantia cor-
poris aut animae, nec in facultatibus mentis naturalibus.

intellectum & voluntatem: nec in cognitione qua habet.

5. Sed in rectitudine mentis, quod consistit in sapientia
& sanctitate. Eccl. 1.

6. Huius consequens est dominium in creaturis, non
autem per se imaginem Dei consistit.

R. Mart. Szilahi.

Opp. { Sam. Keryi
Leone Szilagyi
Lad. Mefferi

Ad diem 4. Maji.

1. Necessitas est cogitare creaturam rationalem ut a Deo condita
ut, esse sub Deo Deo Dei spiritum Angelum.

2. Tamen in Deo foderet Deo non creatura rationalis
his author est foderet.

3. In aliquo foderet Dei v. g. operum necessitatem ut
opera bona foderet respiciant primum, sed entitatem
mentis.

4. Sed tunc entitatem non ex condigno aut ex congruo,
sed ex parte.

5. Bonum quod ex eo foderet ex parte felicitatis,
malum quod ex eo foderet ex condigno, illud non a Deo.

6. Tamen ita tamen est ex parte, quod est C. 10. v. 12. An.

7. Somnificatio nem Septem dicit. De qua Gen. 2. 3.

negamus esse positivam, pertinet enim ad imaginem
Dei in Adam: nec perdebatur a dispositione Dei.

7. Verba hanc a boni & mali sacramentum non fuit.

R. Joh. Vasarkelyi.

Opp. { M. Szilahi
Thom. Szilagyi
Leone Szilagyi

Ad diem 4. Aprilis.

1. Qui est iustitia fidelis est Deus, quia est XVII.

2. Ita qui fidelis est, sanctus est, sicut dicitur do-

cat, est de eodem rationem Deus: qui honor
fidelis, glorificatio, & gratiam actio debetur: quia

ab ipso voluntatis momento & efficacia pendens omnia
dona gratia.

3. Hinc idem debet esse, qd. voluntatis momento p-
sit omnis, adeoque creat qui & sanctificat. Isa. 54. h

4. Quandoquidem autem de aliquo Angelo ista
prodicantur, sed illud Angelum esse deum deum,
Tresorem Universi.

5. Neque enim Angelus fuisse eum. qd. Ista legis
prologum est.

6. Neque in eo prerogativa Evangelij conspicitur,
quasi legem condens, Evangelium autem deus dnm
enipatus promittit ut Paulus scribit.

R. ph. Vassahelyi
Hud. Balz. H.
Off. Mart. Zibbi
Thom. Zagm.

XVIII.

Ad diem 25 Maii

1. Homo ut prius conditus in imagine cu simul indigne
Dei, non potuit carere promissione Iste dicitur.

2. Alii cu est sequela creatura, sed respondit peccati.

3. Non daturus absolutum in Deo dominium, ut per hoc
posset datus poenit addicere creaturam intelligitur
perfectus ipso amore quodentem.

4. Ad hunc comit quin iustus tentari per passionem
post peccatum, negari no pot.

Ex eodem etiam foedere patet hunc ammihi-
lari, ut appetitus amore Dei elens fusa, aut ut
contemptus Dei pudore caret.

6. Peccati definitio talis no est, quod sit trans-
gressio legis, plures enim suspiciones insunt peccato
ex quibus omni.

7. Unde nullus peccatus est vel sit esse veniale in fo-
dere operum.

R. Thom. Dornhi.
Laz. Vassahelyi
Off. Joh. Comaromi
Fr. Lomariani

Ad 1. Junij.

1. Peccatum cu est transgressio precepti, quae si nihil a-
d esset quam facere dicitur atq. imperatum est, in-
tellegentes omnes actiones esse indifferentes suu cuat
amari Deum & disse. imagines e. lere vel non.
2. odium Dei principis deus no pot nec dicitur nec
indirect.

3. Et quis precepto amoris ad omnia legis precepta re-
cipiuntur impossibile est, ut quicquid quid continetur
est illis preceptis, sit bonum aut benefact. idq. operum
sit dei lra in nobis. Unde no pot deus ex illis pre-
ceptis dispensare, contra quam facit homo peccati.

4. Omnis voluntas & actio, quae non in Deo & a Deo,
secundum imaginem ipsius est, peccatum est.

5. Nec tantum voluntas deliberata, sed prius motu,
proveniens deliberatio nem ad peccandum, peccatum est.

6. Ipsi promissus ad malum est peccatum contra 10.
Decalogi preceptum.

7. Impotentia, remissio charitatis, & omistio debiti pe-
ccatum est, contra Scholasticos.

8. Peccatum est quod dicitur f de Ro Rom. 14. 23.

R. Mich. Vassahelyi
Steph. Jöner,
Off. Franc. Lomariani

Ad 22 Junij.

1. Deus ex preceptis moralibus dispensare no pot, quod
facit homo peccati.

2. Omnis voluntas & actio quae no in Deo & a Deo est,
peccatum est.

3. Impotentia & remissio charitatis idem peccatum est.

4. Peccati auctor Deus no est, quando hominem ad imaginem suam condidit.

5. Libertas in homine integro no fuit cu lapsus.

6. Possibilis lapsus no est in dependentia voluntatis
a Deo, est enim voluntas Deum amans sub Deo
& a Deo libera, nam deus ipam bonitatem induit in
omne sit solus, & amans Deum nihil aliud est, quam
Dei & Deo bonum esse.

7. Liberos non est indifferentia de malis.
 8. Aliud liberos est inmutabilis est, & hac po-
 sibilitate lapsus, cas est.
 9. Quod est in creatura ab ipsa eterna creatura.

R. Fr. Samaritan

Opp. { Xij. Thorsalus
 J. Joh. Komaromi

XXI.

Ad diem 2. Julij.

1. Tentator primum hinc serpens in historia lapsus primum, de-
 9. eo animalis ut larva infus est. Tentator autem fuit
 Satan. & ei continuit omnia quae in illa historia dicitur
 quod animalis serpenti.
 2. Angelicum peccatum primum congrue possumus di-
 cere. Sicut in illam malam, quae ipsum impulit ad
 mentis huius.
 3. Adhuc est muliere in fine miranda, nam ut
 dix articulus exeat ex truto, est supra quam animalis.
 4. Deus itaque qui vult formam suam sentire.
 4. Requirere non mori emicet malum mendacium,
 est subest aliquid huius.
 5. Haresis hanc ipsum serpente serpens ille per
 sociarios qui docent hominem per peccatum utrum
 non possit corrumpi, & sic mori, & quod urgeant ho-
 minem peccatum non necessitas iudicari. Et per
 Pontifices qui negant unumquodque esse peccatum
 proprium.
 6. Non putamus. credimus Satanam voluisse muli-
 erem adducere ne credat perfectiorum sapientia & omni-
 bertitudinem pendere a fructu: potius ad suspendit
 ex opere operato: ut huius Pontificis, habitus possit
 de contingere ex opere operato.
 7. Ludit igitur huius de, & ex organo explanationis
 fuit sacramentum & medium obediendum ad summumque
 Corollarium.

Defensoribus Cap. xi. Med. Ames. Lib. 1.

Opp. J. R. Saep. Goyez
 J. V. Vanhelst. The Thorsalus. J. Thorsalus.

XXII.

Ad diem 6. Julij.

1. Homini primum lapsus & consequens, est reatus seu de-
 bito poenae.
 2. Hic autem reatus flagitiorum divinae poenae & reatus,
 quam divina poenae flagitiorum etiam Lex confitetur.
 3. Proinde reatus cum lege poenae poenae est arbitrio
 Dei tantum, sed ex necessitate & scientia nostra Dei.
 4. Quia reatus est debito poenae poenae distinctum
 reatus culpa, & reatus poenae.
 5. Et falsum est remitti culpam non remissa poenae.
 6. Reatus lege poenae sanctificationis est hac impo-
 sentia se subiciendi legi Dei, & conscientiae regens
 in membris, quae est corruptio.
 7. Ex hac corruptione lege, ut homo reatus poenae,
 etiam hinc cum maxime rem lege Dei poenae
 facere videtur: ut gentes habentes legem in cordibus
 scriptam, dum legi continentur agere videtur.
 8. Et haec pars magna poenae inquam incidunt.
 9. Ex his sequitur conscientia poenae poenae,
 etiam in aliquibus factis defendat, nempe quod
 factum ipsum: non huius circumstantiis poenae facti.
 10. Deum est malum, quia est poenae boni honesti
 et felicitas, neque non bonum felix h. e. felici-
 tatem afferens esset, nisi si non honestum esset, &
 quidnam illud bonum nisi gloria Dei.

R. Joh. Komaromi.

Opp. { Laz. Vigaloni
 J. Thorsalus
 J. Thorsalus

Ad diem 13. Julij.

XXIII.

1. Antra peccati Deus nullo modo deesse potest.
 2. Reatus, poenae Dei poenae in cordibus deesse potest
 gemis huiusmodi poenae ut omnis mala corporis & ani-
 me reatus poenae poenae, finis & poenae poenae.
 3. Intra et quod Deus, ut qui imaginem Dei
 amiserit

4. Operatur itaque Mediatorum Verum & Aliud deus
 Simulque Verum Locutionem, ut potuerit fieri Goel.
 5. Hujus autem Mediatoris Verus in Salvandis
 fuit ab initio in quibus peccati in mundum, quo
 ad effectum Salvandis in se.

6. Sponsio enim Mediatoris: voluntas se pro temporaria
 suspensio fuit ad adducendam justitiam ad eam
 in omni sententia fuit efficax.

7. Et Mediator est deus inter eos & Verus.

R. D. Bas. Gidofal. Conon. S. Opp. Bas. Överi. Allich. Sz.

Opp. { Marc. Phil.
 And. Epiph. si
 And. Thurocz

Ad diem 2. Novembris.

1. Mediator Testamenti fuit etiam sponsor Testamenti
 debuit habere suspendi voluminem se per Verum Dei
 ad justitiam adducendam, & hac voluntas ad spon-

2. Hae Sponsio fuit aeterna Heb. 9. 14. 13. 20. q. h.
 Testamentum & aeternum & divinum nempe a q. h.
 pendit nostri satisfactio, justitiam & vita aeterna.

3. Hinc videtur esse eum esse Deum Verum aeternum
 quia enim aliter Testator esse poterat.

4. Sed & Semen Abrahama ut esset conditio redimendi
 eorum requirebat, cum quibus eandem habere debet

Rom. 8
 34.

5. Sed ipsum hominem, & in mundum in mundo huius
 esse cum operatur (Heb. 7. 26. 27.) ut perfecta obedi-
 tia legis acquirere vult ipsa & hanc ex condigno

6. Hujus sponsonis effectus erat ut deus in iudicio
 non imputaret peccatum iis pro quibus sponsonat.

7. Ita enim ut potuerit veritas mundum expiari
 commemorari, in hoc dum satisfaceret. Heb. 7. 11. 11. 13.
 39. 40. Rom. 3. 25. Heb. 7. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25.

8. Quod etiam deus fecit per legem, quae promissio
 cur superinducta est, sine d. eto.

R. Bas. Gidofal. Conon. S. Opp. Bas. Överi. Allich. Sz.
 Joh. Rekon.

Ad diem 9. Novembris.

XXVIII.

1. De Testamento Dei dandi in Exo. 17. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

2. Tolerantia & beneficentia Dei, quam exercebat erga
 peccatores, ostendit quidem Deum velle, ut homo peccator
 ipso quodam & in d. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

3. Itaque tolerantia Dei, quae huiusmodi eripit omnem
 iram, est effectus Veri; et si illam exerceat, etiam
 erga illos qui manent sub ira. Nam nisi gratia esset
 apud Deum, non diceret eum uti tolerantia erga
 peccatores; non diceret Deum, quia esset discriminatio
 inter, & Testamento gratia, quae in Deo esset.

4. Promissio, quae est Gen. 3. 15. & declaratio Test-
 amenti, est quod fundus vel fundamentum omni Dei
 promissionum, etiam quod vocamus maledictionem
 in illa pericopa a d. 13. ad 16. exclusivè, non in-
 fligi solum animi, sed seductori spiritui: itaque
 comminatio omnia tali spiritui debere intelligi uni-
 versis.

5. Est autem ille promissio absoluta, & nulla conditio-
 ne suspensa, sed propositum in d. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

6. Per quam foedus gratiae Dei ad peccatores ab-
 solutum.

7. Unde non potest dici ulla conditio a salvandis
 quae pendet boni operis ius.

R. Basilinus Överi. Opp. { Marc. Phil.
 And. Epiph. si
 And. Thurocz

Ad

Ad diem 16. Novembris.

1. Sponsus, qui idem Testator & Mediator est semper.
 2. Sponsus sponsi tribuendum est, quod salus contingit.
 3. Quia tamen Christus in plenitudine Imperii venit.
 4. Unde neque adducit iustitiam, aut jam peracta.
 5. Sed illi quidem qui in gloriā veniunt.
 6. Itaque quandoquidem restabat solutio debiti.
 7. Non quidem eo fore, quod ex ipsis peccatoribus.
 8. Sed ut ad Christum Lex peccatoris compelleret;
 9. ut enim legi & hoc fore Christus est.
 10. Rom. 10. Gal. 3.

R. D. Mich. Karansebesi
 J. Joh. Bepsermenyi
 Mich. Viraknai.
 Sam. Tholnai.

Ad diem 23. Novembris.

1. Quandoquidem Mediator Foederis Gratia est, non tam-
 2. Restabat Redemptio, quamvis sponsus sponsi
 3. Tamen sponsio sponsi, etiam ante solutioem
 4. Non tamen eadem erat conditio heredes promissionis,
 5. Quod cum sit substantia singularis in-

quod bona & consolatio nem, quam in hac vita percipiebant.
 6. Sed Redemptore comparante ad eundem statum
 7. Redemptor debuit participare de natura redimen-
 8. sed non de statu illorum, nisi per imputationem.
 R. Joh. Bepsermenyi
 Mich. Viraknai
 J. Joh. Bepsermenyi
 Sam. Tholnai.

Ad diem 14. Decembris.

1. Quia Mediator Foederis Gratia, per quem suscipitur
 2. Persona divina secunda personae citra suam
 3. Si naturae humanae nihil deest, quo minus pro
 4. impedit, quod divina substantia modum non habuit
 5. utas enim non addit substantiam, de qua de, aliquid
 6. hominis cum aliquo, in subiecto naturae, ad
 7. consideranti attente patet. Ad enim PERSONA
 8. Et illi dicimus, quod cum sit substantia singularis in-

sed seu justificationem. Vnde sententia illius gratia, haec
rogamus in nomine domini Amen: Remitte nobis debita
na. ta nostra.

4. Pro Remissio peccatorum seu purificatio nullum admittit
gradum, nullum differentiam. Nam eadem est illa Dei gratia
semper: & eodem modo attribuitur Patribus sub Regni-
sione atque nobis, qui sumus sub Evangelio. Et qui cre-
gat anachema sit. Cor. 12.

5. Sed Passiva admittit gradus: per spiritum sanctum
tunc, potius non nihil minui, sed non tolli, & perspi-
citur. Quia opus major esse potius. Hanc differentiam
docet Paulus. Rom. 3. 4. Heb. 10. 18.

R. Steph. Gönzi;
Hic. Thorsulsi
H. } Laur. Petri Nob.
Francis. Somariagi Nob.

Ad diem 11 Januarii 1673.

1. Christus in mundum venit ut sponsus Testamenti;
addit ad explicandam conditionem vite secundae spon-
sionem.

2. Operuit itaque Christus humiliari deinde exaltari.

3. Non conficit humiliatio Christus in eo, quod homo
natus est, sed etiam in exaltatione est Filius hu-
militatis.

4. Quod in humilitatione est exinanitio, quae non
est in carnatione simpliciter, sed etiam in incarnatione, in qua
natus fuit. Ita dicitur in ista dei, sed ut per est deum
esse.

5. Hinc potuit quidem cogrosi Filius Dei in potentia,
sed etiam in his, qui credebant. Mori & Passibile
nam ut arguit, quibus gloria eius ostenderetur, essent
evidentia, tamen cogniti fidei etiam exidens, ea
esse arguit gloria Filii Dei.

6. Neque quoniam fuit multis & magnis signis ut co-
nosceretur esse Filius Dei, ut Salvator gentium:
quoniam enim Israel promissionem habebat, Iehoshuam
aut

Nota.

angelus Iehoshu, Ierome Iehoshu Ientur, & gloria suam
ipsi manifestatum, & ipsi sententiam futurum, quod
ipse Iehoshu Ieri non possit ipsis scire esse, et Mi-
hil aliud restabat, quoniam ut agnoscerent, an ipsius
Iehoshu essent deus verba Evangelij, quod promissum
erat populo audiret esse.

7. Non potuit Iehoshu Ientur. Messias ante ad-
ventum Messiae. Pseudo Christo per fraudem possidet
sua fides Iehoshu Salvatoris: sefellisset enim promissio.

8. Inanitas Christi non fuit de proprio Potentia,
sed assumptio infirmitatis in carnis, & omistio. Vel non
ipsum magister illius, quoniam si ipse fuisset, nemo
eum ipso potest resistere. Corollar.

Defendimus ea, quae habet anth. Ames. (XVIII. lib.).
Melville.

R. Caspar Varadi

Opp. } Steph. Gönzi
Franc. Zagoni.
Thom. Zagoni.

Ad diem 18 Januarii.

1. Christi sponsus officium, non absoluit passio eius sola; xxxv.
sed magis requirere, ut ad nos perveniret, fieret sub
legem, secundum legem.

2. Non ipsum simpliciter, quia homo factus est, et
effusio ei fuit obedientia (secundum Passio) reddens
gloriam: nam potuit ipsum humilitatem suam gloria
& gaudio imitari, & ita appere, quemadmodum appa-
rebit, dum venit ad iudicium.

3. Necessarium ipsi erat sanctus esse, & sanctus esse,
sed non necessarium erat ei mereri & impetrare meri-
dem vitam, quam ipse filij poterat possidere.

4. Sed quia sanctus erat ei velle, in alia san-
cta & alia liberam liberam omistit suis per se
ad gloriam dei, si ad possibile esset fieri. Idque possi-
bile erat propter dignitatem personae, & voluntatem
eius.

In Patre & filio: dum natus est, sub lege. imo sub
excoatione legis natus est, i. cum debito exco-
atione legis evanandi; qd per solam passionem fieri
no poterat.

5. Proinde no tantum tota ejus vita debuit esse
soluta; sed etiam omnem alid, iustitiam implere h. e.
in omnia, quia propter statum, aut fidei gratia
a Deo imposuit etiam populo, subire. Math. 3. 15.

6. Unde propter Regni Christi fundamentum esse
Sacerdotium & Prophetiam an hunc maxime cum fuisse
propter Verba Dei, quod in eorum verbis est. Nam qd
fuit ante incarnationem per Prophetas, vel post
resurrectionem per Apostolos loquens est. ad Regium
Christi officium pertinet postulat.

7. Propter Sacerdotium & Prophetiam Christi admittere
bat subordinationem quandam, ita & Regem, dicit
enim Salomon sedere in solio Dei.

Coroll.

Defendimus Cap. XIX. Med. Ambr. l. 1. de expro. 10. qd
habet de ordine officii Christi, itaqz eo qd habet 8. 29.

R. Nic. Throfalusi.

Opp. { Joseph. Kapori major.
Petr. R. Henrici
Joseph. Zilch

Ad diem 8 Feb.

1. Christus debuit omnem potestatem plene debita pati;
alias regnum no posuisset ad hunc mundum.
2. Ipsiis modis quibuscumque cum antecessis passionibus
fuit satisfactio.
3. Quia nobis imputatum una in obedientia ejus, legi sub-
iacta; cum qua nos ejus dilectio et ad Verum absoluit.
4. Ad quod gutta sanguinis ei sufficit.
5. Christus non est mortuus pro amicis & singulis.
- 6.

xxvi.

6. Alas itaqz Christus no sic regis filium ad modum patris
iustitiae facienda quasi alia posset esse causa istius
morte tam quam lex Dei exhibet: aut quasi posset
lex Dei aliquando perfectio esse, loquens de lege pade-
vorum, quod qui facit Christus in eis.

Coroll.

1. Defendimus ea quae habet Anthon Cap. XXI. Lib. 1. Med.
2. Defensum est ad inferos credimus etiam quatenus
distinctionem ab ejus sepultura: nempe per eum in-
telligimus dolorem & agoniam antea Christi, qui in-
cepit a cena, & duravit usqz ad mortem, & sic sepa-
tati Verba ordinem no a tempore, sed a graduum
distinctione habet.

R. Franc. Sankadi

Nic. Throfalusi

Opp. { Allich. Vitzakoni Thom.
Allich. Gubi.

Ad 15 Februarii.

1. Christus per obedientiam & passionem meritis est glorius
tamquam etiam dum de ex gratia collatus esse ei. No-
men supra omne nomen.
2. Quod inquitur dicitur illi, quo no solum nullus nisi hunc
habet, sed quo nemo etiam affici potest.
3. Quod nomen est summi Nomen, quo solum no-
minare est blasphemum.
4. Convenit proinde ei donatio, i. e. recognitio huius-
modi & gloria tanquam huius & patri Dei, etiam qua-
litas Mediator etc.
5. Primus gradus exaltationis est resurrectio ex
mortuis, non autem descensus ad infernum.
6. Resurrexit secundum corpus, nam anima fuit
in Paradiso Viva.
7. Corpus resumpsit corpus, no quod desisset a hunc
fieri unum, sed quod desierit se a se.
8. Resumpsit autem id ex praesentia suo se proprio
viventi.

R. Cassar Varadi

Opp. { Zagr. Vazakrai.
 Steph. Zilahi.
 Steph. Alapfalvi.

Ad diem 22 Februarij.

xxxviii.

1. De resurrectione Christi cuius nomen filius Dei.
2. Neque resurrectione ut fidem faceret Missionis sue ad ferendum vitam condicem iustitiae: sed ut regneret & fidem faceret remissionis peccatorum.
3. Nec tantum resurrectione, sed etiam in celum ascendit explevit virtute umbram vel figuram sacerdotis semel quatenus post exordium Novi anni vulgaris, sanctum sanctum est spiritus sanctum intrantis Heb. 9.
4. Quis quidem est ascensus Christi assumptio Luc. 9. 51. & introductio Heb. 1. 6. Sed & hic ascensus, & propositio, nempe ut qui sua potestate, iuris, opis, in deum suum intrat: quocirca nemo in celum ascendens.
5. Falso tribuitur Iohanni dicitur Christus autem hunc, qui sublimatus est supra omne nomen.
6. Postquam ascendisset, consedit illius in dextra magnitudinis dicitur Heb. 1. 3. Quis ad dextram dei Ps. 110. 1. e. ex illo impore fuit quod fuit Regis in Regno dei plene inire regnum in gloria. Nam quem deus ad dextram collocavit, eum honorare voluit.
7. Non solum autem in celum ascendit & in thronum consedit, sed habet hosque sed in throno. Ps. 68. 19. Ps. 68. 1. Ps. 49. 24. Ps. 110. 1. Ps. 136. 1. Ps. 136. 1. Ps. 136. 1.
8. Regnum autem quod gerit, non est ex hoc mundo, cui per modum Regni mundi gerit, sed plane deus regnat: et gloria eius summa.
9. Sed ad dextram dei non tantum ut Rex, sed ut sacerdos in throno Zach. 6. 13. insidens pro nobis.
10. Omnipotentia corporis Christi ad hoc regnum non necessaria est; & ad hanc doctrinam Terentius intendit.

ut: ut & presens eius in multis locis et altibus in
 ora, ad evacuandum sacerdotium eius.

R. Mich. Vazakrai.

Opp. { Joh. Comaromi.
 Joh. Rakosi.
 Petrus Kuthillovi.

Ad diem 19 Aprilis.

1. Applicatio beneficiorum Christi attribuitur per singularem quod xxxix.
2. Ut intelligant immutabilitatem gratiae & vocis eius: quia enim Sanctus est spiritus Christi, qui opus redemptionis absoluit: fieri non potest, ne solum vocacionis sue consequantur, qui solum vocacionis & fidei & estay redemptionis & Christi peracta.
3. Haec applicatio in eo facta est in dei decreto: quod prout deus habet rationem Testamenti applicati respectu: 1. Respectu voluntatis Patris Christi hereditatem offerentis & adiacentis sub condicione praestanda a filio perfectae obedientiae. 2. Respectu voluntatis Filii: qui se sponsione sui saluum & vitam impetrantis. Unde & Pater & filius & Spiritus sanctus unus & deus est.
4. Secunda haec applicatio in impore executioni mandata est in ipsi credentibus per operationem sancti sanctificantis eo ad amorem dei & patri.
5. Haec applicatio eiusdem plane latitudinis est cum ista redemptione, i. e. omni tribus & sub istis applicat Christi redemptione, quibus fuit ex Christi & Patris intentione impetrata.

R. Joh. Rakosi.

Opp. { Steph. Zilahi.
 Samuel Thoma.
 Petrus Bilfalvi.

Ad diem 26 Aprilis.

1. In omni fidei dei, quod in eo & beatus deus est assumptus, creatura vero assumptas ad deum, i. e. ut nomen in lege. Et in fide dei assumptus est deus assumptus, potest.

2. Differt objecto. Foedus oped a foderis grad; illud enim ad omnes homines extendebatur, hoc ad certos solum.

3. Ne in 2 propria foderis oped differenti consistit, quasi perfecta obedientia, ab homine proprio debet fieri. Futura praestanda: quasi aliter merito rationem obedientia perfecta habere non potuerit. Datur enim meritum, non ex condigno tantum; sed quod meritum nullius iure creaturae actio habere potest, sed etiam ex pacto.

4. Quod meritum ex pacto, non excludit vim & auxilium Dei ad bonum opus necessario requisitum; in omni enim condicione, in utroque foderis creatura rationalis manet dependens a Deo, non in subiacendo tantum, sed etiam in operando.

5. Ad id quod omni omnem gratiam Dei foderis oped excludit; quoniam illa gratia misericordiae rationem quam habet non potuit. Aliud enim homo misericordiam non potest.

6. In hoc, utraque foderis oped a grad differenti secundum secretam agendam est, quod perfecta hominis obedientia, Libero Dei praestanda in foderis operum, ex pacto (non ex condigno) habebat meritum rationem in ordine ad bona promissa; in foderis vero grad, opera, nullum meritum rationem (ne ex pacto quidem) habere possunt.

R. Mich. R. Vasarkelyi.

S. Mart. Janki Senior.

And. Eperjessy.

Joh. Kendeffy Nobilis.

Ad diem 10. Maji.

1. Datur in Deo voluntas manifestandi gloriam ipsi, & misericordiam in hominem sicut dicitur. Rom. 9. 22. 23. 1. Thim. 2. 9. 2. Quod voluntas Dei appellatur partim, electio, partim Reprobatio. Eph. 1. 4. 5. 6. 1. Pet. 1. 2. Rom. 9. 22. 1. Thim. 2. 9. 3. Non quod voluntas Dei ipse alia atque alia, cum conset erant esse unum & simplicem, sed quia illa una Dei voluntas in diversis hominibus sicut consideratur, quia sicut patet.

in amoris Dei, partim iustitia & in effectum exhibet.

4. In genere autem illam voluntatem, desiderantem omnem hominem salvum: quia in utraque parte huiusmodi est. Quibus deficitio & reprobatio. Definitio, sicut etiam circa actum eorum, qui peccaverunt. Luc. 22. 22. Act. 4. 26.

5. Quamvis hoc verbulo potius significetur utitur, quando designat ordinationem certam hominum ad bonum.

6. Ratione utriusque partis sicut hoc consilium Dei est aeternum & immutabile. Eph. 1. 4. 1. Thim. 2. 13. Rom. 8. 22. 2. Thim. 2. 13. 1. Cor. 13. 8. 2. Cor. 13. 8.

7. Nec ullam habet conditionem in objecto, a qua suspensi possent. Eph. 2. 10. 2. Tim. 1. 9. Ex. 66. 5.

R. Stephani Zilahi.

Opp. Basilii Olvesi. Andreas Kispicenyi. Petrus Kuku Istori.

Ad diem 17. Maji.

1. Quandoquidem voluntas Dei a nulla re determinari potest, sed est ipsa causa determinans omnium rerum, non potest ulli objectum presupponi divinae voluntati, a quo ipse pendere deinde sit. 2. Unde neque electio fieri potest ex necessitate operum vel fidei. 3. Recte auctor statuit, nullam qualibet rationem praesupponi posse in homine, quasi formale objectum praedestinationis. 4. Simplex intelligentia, qualem dicimus esse possibilem, non potest antecedere omnem voluntatis actum: Alioquin voluntas Dei non posset habere causam omnium rerum possibilem & futuram. 5. Neque illa prognos, de qua Rom. 8. 29. significatur simplicem intelligentiam, sed potius curam & aspectum misericordiae eorum, quos gratia electionis complecti soluit.

R. Joh. Comaromi.

Basil. Gidfal & János.

Opp. Martonis Zilahi.

Opp. Mihály.

Ad diem 7. Junij.

relatum & voluntatem attributa fuit, & s. 52. atq. attributa
 tum essentialia dei pertinet ad dei primum esse & q. 10. p. 1. q. 1. p. 1.
 sic dicitur perfectissime: Intellectus & voluntas habent
 in hoc enim consistit vita que coniuncta est perfectissime
 XI. Ex his patet non idem esse hominem, deum dei spiritum
 negativè & analogice: Nam si spiritus fuit auctor mensura
 deus proprie & possit esse spiritus: mensura, cuius attrib
 ho essentiale est cognitio, ut Johannes dicit deus dei
 charitatem, Joh. 4. 8.

12. Sed comitatur deus dei spiritum per similitudinem
 ad hunc spiritum non fuit mensura formaliter sed virtutem
 quod in potentia sermo & latens & fons & Hebraeus
 תַּיִם, תַּיִם & 34.

Ad diem 27 Junij.

1. Datur in Deo non tantum voluntas miserandi, que est
 lehi: sed etiam deus non miserandi, sed inducendi
 ut qui salvantur debeant confiteri se terribilibus meritis
 peccatorum esse. Psal. 139. 14.
2. In oppositum enim quod non assumuntur, ipsi qui aff
 muntur & fatentur per gratiam, dicitur respiciunt reliquos
 ad electionem gratia facta.
3. Proinde electio non est ex merito, aut ex unicuique
 meritis, sed ex gratia, ut & reprobatio est ex beneplacito
 non ex merito maioris Rom. 9. 11.
4. Hoc tamen delictum non miserandi, non excludit
 in hominem benefaciendi, & per organum suum tolerandi, & per
 levandum sollicitandi ad penitentiam, aliquando etiam
 faciendi per Verbum, & quidem non sine illuminatione
 aliqua.
5. Quod cum deus facit, quasi contradicendum sibi dixerat
 in homine, qui semper in deum conficit culpas, quasi
 sine officio satisfaciat, sed etiam deus efficit, quasi
 aliquid possit facere, si deus sibi agere docendo &
 benefaciendo ut Mos. 25. 24.
6. Ita iustissima damnationis causa est in ipsis & ab
 ipsis; Nam malitia & peccata non est a divino opere.

XLIV.

7. Quomodo itaque a solo beneplacito rejecto im-
 pium, tamen neminem deus damnet, nisi ipse obres-
 & Michael Hilagyi.
 Steph. Janczi.
 Opp. Laurent. Schri. Nob.
 Caspar Misti.

Ad diem 5 Julij.

1. Ad contritionem hominis ad deum non sufficit illa
 actio, qua compelluntur huius de salute recipienda; sed
 necessaria est interiora actio, qua ea que non sunt
 voluntas, & persistens, per, potestatem dei spiritum
 Rom. 4. 17. Unde dicitur nomen est religiosum.
2. Hec Vocatio est effectus illius, qui in Testamento
 heredes vocantur & designantur.
3. Quae proinde nullo modo ex dignitate, probitate,
 industria, vel contritu aliquo vocandi pendit, sed ex elec-
 tionis.
4. Ad hanc necessitatem est Vocatio, qua fit per Verbum
 promissionis & Evangelij, per quod animis, dei cogitatio
 movetur, statim sibi in seipsum sanctificante inferitur.
5. Hec autem prout a promissione & angelis dicitur
 in hac conversione procuranda, si sit absque libero gra-
 tia dei, nihil in seipso efficiat: sed imo propter in-
 iustitiam huius, sit lex peccati.
6. Hec Vocatio seu contritio, ad etiam Regeneratio
 quasi, secunda generatio ex altero generante; & ad illu-
 minationem ex oculis, non tantum ab: nempe in omni-
 bus ab illis clausis hominibus.
7. Causa huius regenerationis duo statimur in S. S. & qua
 in & spiritus.

R. Georgius Tholnai
 Alch. Kordas Vauk.
 Opp. Petrus Bickel.
 Franciscus Kordas Nob.

Ad diem 30 Augusti.

1. Nulla in homine agendo est ad respondendum deo ad salutem
 hominem. Vocant, antequam quiescat ad audiendum, gentes ad creden-
 dum, & pedes ad persequendum. hominem in alio oblatum.

XLV.

2. Naturale desiderium beatitudinis, quod a natura inesse omnino homini ratione utenti multis modis distinguitur ab illo fidei assensu & appetitu, quo bonum obliuio nostrum saluamus.

3. Proinde errant qui gratiam Dei vocant, propter illud desiderium naturale, quod est in hominibus quidam natura, ad omnes & singulos huius extendunt.

4. Etiam autem in iis quos Deus regenerare vult in antecessum quodam operetur Deus multis modis, quod deinde cum hora salutis adest, sunt utitur in eo quod regeneratur, tamen nulla dispositio ad regenerationem, necdum congruentia in homine, qui necdum re. genitus est agnoscitur.

5. Neque fit regeneratio per gratiam sufficientem, quod quidam dicunt posse esse cum efficacem: quasi ex parte dei nihil amplius sit in iis quod saluantur, quam in iis quod perierunt.

R. Michael Vzaknai

Oppon. Caspar Varadi
Stephanus Hauzoni
Petrus Bickfalvi.

XLVII.

Ad diem 6.bris.

1. Vocabulum justificationis, non denotat physicam aliquam & naturalem commutationem, sed forensalem aut moralem illam, quod in sensu huius promissionis & reparationis consistit.

2. Justificatio per propriam iustitiam peccatori est impossibilis, quia ea requiritur obedientiam legi perfectam omnibus numeris absolutam.

3. Et tamen justificatio peccatoris sine obedientia legi per omnia contingere non potest.

4. Possibile est peccatorem alienam iustitiam justitiam, si per quod iustitiam fieri possit, & idonem ac gloriosam Deo sacrificium offerri.

5. Idonem sacrificium quo Deus delevari possit est sacrificium iustitiae h. e. obedientia, quod secundum legem iustitiae prestanda parit, quare propter Deum delecta & peccata condonat, & vitam eternam confert.

6. Hoc autem sacrificium Deo offerri non potest, nisi ab eo, cuius saluandi possit devari.

7. Proinde justificamus in communionem talis sacerdotis qui

simul Dominus & caput electoris esse potest.

8. Et quidem gratis: sed illo quod nostro merito iustitia saluatoris nobis donatur.

R. Georgius Tholnai

Opponunt: Alrich. Szilagyi
Steph. Hauzoni
Petrus Bickfalvi.

Ad diem 25bris.

1. Justificatio quod est per fidem, non est absque iustificatione; quod est ex operibus. XLVIII.

2. Proinde quidam justificatio fit per gradus, imo omnis justificatio quod est ex operibus proficit ad perfectam declarationem fructus iustitiae.

3. Tamen in justificatione, omni ius dicitur, & omnis fructus iustitiae simul additur iustificationis per fidem.

4. Opera autem bona si quis meretur, conferunt iustitiam, sed non quod conferat, & iustitiam ex caritate Dei accumbit.

5. Tamen meritis operibus in gloria assignatur, non tanquam merito, sed tanquam fructibus iustitiae quod est per fidem.

6. Et una est ratio justificationis per fidem aui impere.

R. Steph. Göneri

Opp. Casp. Varadi
Petr. Szilagyi
Sam. Vasvárhelyi

Ad diem 8. Novbris.

1. Quandoquidem justificatio per fidem, non tantum consequuntur immunitatem a pena, sed etiam iustitia deorsum; hinc in justificatione datur etiam adoptio. Joh. 1:12. Eph. 1:5. Rom. 8:17.

2. Quae semper datur in fide, & tamen quidam adoptio impura. Novo Testamento.

3. Non tantum quia est quidam hereditas regni gloriae.

per Christum, ut heredes gentium; sed etiam, quia ex
quadam modo filii dei ex omni, pro illa, quam
sub V.T. sancti habuerunt. Ita Jer. 3:19.

- 4. Prout iustificatio est adoptio, ita et adoptio est iustificatio.
- 5. Quia spiritus, qui est spiritus adoptionis, per quem de
manus Abba, Pater, effunditur in cor, & parit glo-
riationem in deo, quod absque conscientia esse non potest.
- 6. Adoptio filii dei non potest esse, a mento, prout nec ius-
tificationis.

- 7. Fructus adoptionis, est propterea illa, secundum quam adopti-
vi, gerunt se pro filiis dei.
- 8. Hae autem propterea, est tantum liberatio quam fideles
omnes quasi manu propria liberantur a pec-
cati & mundi servitute; sed etiam illa, quae a
servitute elementorum mundi vindicantur.

R. Alard. Zilahi.
 Opp. { Johan. Komarovi
 Mich. Zappavosi
 Alieh. Barabosi

2d diem 18 Novembris.

- 1. Non tantum irregenerati nihil boni proflare possunt, sed
etiam regenerati, eadem, quam regenerantur, sancti-
tati gratia faciunt, opera sanctificationum.
- 2. Quae opera, ut ne sunt bona, & habent laudem in sanctis
scripturis, meriti tamen nullum habere possunt.
- 3. Non tantum propterea, quia etiam perfectissime, imperfe-
ctione laborant.
- 4. Sed etiam propter regeneratorum conditionem, quia iam sunt iusti-
fieri perfidem in Christo.
- 5. Sed neque sanctificationem perfectam habere possunt
quia & saepe praesumptum, & opere volunt prout
operibus perfecte boni proflare non possunt.
- 6. Sicut tamen deo acceptum est etiam imperfecta opera.

Sanctificatio est necessaria post justificationem; ad
hoc enim ius ad illam consequi sumus in justificatione,
ut & volumus in sanctificatione.

R. Basilis Olver.
 Opp. { Joseph Marcomfal.
 Joseph Leck.
 John Barabosi

2d diem 22 Novembris.

- 1. Initium sanctificationis est fides, quam adscriptula-
mur libris foederis, indeque respiciamus & spi-
ritus iustitiam, & bonum bonum, quod in libro promissionis
est. Unde semen quo generamus filii dei, est librum
Testamenti, quod per promissiones & conmina-
tiones promissum, est foedus dei.
- 2. Prout vero sanctificatio per gradus ad perfectionem
propit; ita necesse est in sanctificationis exis-
te tutam.
- 3. Quae in irregeneratis esse non potest.
- 4. Prout est bellum coniugitum ad ipsos conu-
rsum.
- 5. Hoc enim arguit regem peccati in impiis in regem,
ille factum.
- 6. Non facit segnes in pietate doctrina declinatio iu-
stificationis & sanctificationis; imò in cen-
dium ad pietatem est.
- 7. Sanctificationis & glorificationis querendum & gloria
dei, & commodum nostrum. Nam gloria dei
est spes sanctorum.

R. Mich. Zilagyi
 Opp. { Joh. Vach heloy
 Leonis Zilagyi
 Daniel Bordon.
 Thepes

Theses ad diem 29 Ibris.

1. Glorificatio est realis hominis transmutatio a miseria in felicitatem eternam.
2. Sed huius Sanctificatio est; ad hoc enim ad puritatem imaginis Dei transformamur, ut deum in gloria videre possimus.
3. Sanctificatio jam in hac vita glorificationem praestitit; non tantum in malis, quia hinc Sanctificatio necessario procedit ad glorificationem in altera vita praestitendam, sed etiam quia in Sanctificatione exhibetur primitia futurae glorificationis: ut est pax gaudium &c.
4. Etiam autem quaerimus, quid futuri signum sit, cuius sensus illius gloriae jam in hac vita non uno modo colligimus, & in eo sensu crescit.
5. Nam quando Sanctum accipimus, charitatem Dei, omnia summa promittentem in cordibus effusam habemus.
6. Hinc pariter fluit.

1. Perseverantia Sancti, quae immutabilis est ad finem usque, quae est enim huiusmodi.
2. Certitudo salutis, quae consistit in hoc, ut deus gloriae completus.

R. Nicolaus Thesalusi.

Opp. Mart. Fanki, Sen.
Thom. Bihfali.
Ioseph. Albensis.

Ad

Ad diem 6 Decembris.

- Beneficia Christi, ut sunt Regeneratio, Justificatio, Sanctificatio &c. non alibi sunt querenda, quam in Ecclesia, quam illam constituunt.
- Ex enim Ecclesia coetus vocatorum seu electorum.
- Vocatio autem, a qua dicitur Ecclesia, non est per se signum ea, per quam homines compellantur, quam homines negligere possunt, sed ea, quae adducuntur, quae non sunt.
- Ita commode Ecclesia dicitur coetus electorum, electionem intelligendo, non tantum eternam mentis divinae designationem & praedestinationem quorundam ad vitam, sed separationem, per quam actum in tempore certis futuris heredes a mundo, eximuntur.
- Hinc omnes, quicumque Ecclesiae membra sunt, sancti dicuntur fideles, iusti & sancti.
- Forma Ecclesiae interna & invisibilis, est communicatio Dei in Christo, per fidem.
- Hinc Ecclesia magis creditur quam videtur, ut confidimus in Symbolo. Credo Sanctam Ecclesiam. Conf. Cant. 6: 8.
- Secundum hanc formam internam, Ecclesia quae est in caelis, cum ea quae est in terris coniungitur.

R. Steph. Doris his Rapti.

Opp. Joh. V. f. h. h. h.
Lad. Virakui.
Joh. Spazari.

Ad diem 13 Ibris.

- Quandoq. idem Ecclesia habet communionem cum LII. Deo in Christo per fidem, per se. Ecclesia est regnum Dei & Christi: ita ut non alibi possit quiescere regnum Dei, quam in fidelibus.
- Ita enim vel maxime de se huiusmodi, uti significatur.
- Fides enim illa, quaedam charitas est, quia charitate deo deservimus.

4.

4. In regno Dei proinde per excellentiam sic dicto, ne Angeli quidem potestatem habent, ad subjugandum eum sibi.
5. Est etiam corpus Christi, quia spiritus in omnibus animatur & regitur.
6. Sed quomodo in locis militat, nondum est perfecta impletio Christi, quia carnem circumferre.
7. Hinc etiam illo respectu, quo visibili esse potest & alio impotest, nonnunquam in visibilibus est, & in invisibilibus.
8. De ecclesia summo in visibilibus est, quoad in hunc mundum & est in aliam formam, quae se exeret in confessione virtutis, maxime facta sub cruce; & conversatione decora.

R. Johannes Rakos;
 Opp. { Asp. Vavadi
 Georg. Tholmai
 Samuel Bickfalz
 Joseph. Sz. Györgyi

LV. Anno 1674 ad diem 10 Januarij.

1. Quandoquidem in missis tibi dixi est medium executionis huiusmodi, nullum integrum danti Ecclesiam totam, in qua tota fidei professio viget, quin in eadem etiam reperiantur etiam fideles.
2. Prout membra Ecclesiae catholicae quoad statum in terris, infideles hypocritae, esse non possunt, sed tantum quoad statum exercituum; ita etiam Ecclesiae particularis.
3. Testatur ad unam Ecclesiam in hunc mundum sententia pertinet fideles plures, etiam si ob multitudinem in diversas congregationes abeant: ut una sit esse Ecclesia Romana, etiam si tota multitudo fidelium partem continent in domo Agrippae, partem

- in alibi: quia eodem mundo teneri possunt ad communionem sanctam constanti exercendam.
4. Meminisse oportet omne potestatem, Ecclesiam etiam in hunc mundum esse domum Dei, & membra Christi, a quo solo dependere necesse est, in iis quae pertinet ad regnum Dei.
  5. Gloria sua Reges & potestates inferre debet, nisi suum Christo auferat.
  6. Inferunt ad hunc mundum quando pro potestate curant ut mittantur ministri, qui in peccatis, aut liberantur volunt.
  7. Ecclesiae & congregationes adiecta habent benedictionem Dei, non una de causa.
  8. Ex potissimis causis est, ut per plurimam gratiam actionem Deus glorificetur.

R. Stephanns Bacroni
 Opp. { Mich. Szilagy
 Petr. Sz. Kizaly
 Samuel Bickfalz

Ad diem 17 Januarij.

1. Media quo Deus in Ecclesia gratia sua conferenda esse voluit, nec virtutem eam habere possunt, nec dignitatem, ut & ex vi & forma naturae suae physicae, & o moralis, gratiam Dei conferant.
2. Atque hinc est, quod omne officium quod a quoque hinc in Ecclesia exigi & praestari potest, illud eadem ministerio nomine in statu huiusmodi.
3. Quia enim caput Ecclesiae est, non ob similitudinem tantum in ordine ad membra & omnia ei subiecta, sed etiam ob copulationem eius cum Ecclesia, & immediata dependentia membrorum eius ab ipso.
4. Itaque omni potestas, quae Ecclesiae huiusmodi committitur, est omnino hinc tantum & agendi ex imperio Christi, non ex arbitrio proprio.

LVI.

5. Haec potestas est ad publica vel privata
 6. Privata consistit in eo, quod unusquisque fidelium tenetur
 legem charitatis facere, quicquid ad conservationem
 corporis Christi, ex mensura gratiae divinae, fuerit.
 7. Publica est potestas agendi in coetu fidelium: quibus est
 publica praedicatio Verbi, sacramentorum administratio;
 & quae in Ecclesiastica disciplina regimine totius Ecclesiae
 proponuntur.

R. Stephanus Martonfalvi.
 Stephanus Gábor;
 Stephanus Zilah;
 Petrus Dákefalvi.

LVII.

Ad diem 21 Februarii

1. Quandoquidem Ecclesia a Vocatione est & dicitur,
 prout necesse est in Ecclesia audiri Verbum
 Veritatis.
 2. Quid aliquando in mundo sine scriptura permi-
 nus traditum, tandem ad uberosam in-
 ditionem; & consolationem promp-
 tiorum scripto
 consignatum est.
 3. Ad quod consignandum quicquid ex-
 traordinarium
 huiusmodi quod erat, quorum fidelibus in scribendo
 manifesto documento, comprobaretur.
 4. Proinde a Deo mitti; & Ecclesiae commendari, cum
 abundante donorum, & signis consequentibus,
 eis necessarium erat.
 5. Insuper itaque scripsimus, ad scribendum
 mandata videlicet sunt, mandata si-
 non generali tantum, sed praecipuo in-
 ditionis; sed etiam speciali.
 6. Scripsimus autem Verbum Testamenti, per quod
 huiusmodi peccata nostra credamus remitti.
 7. Unde necessarium est scripturae quoad mentem

absolvere; ita ut sine ea salus nulli personae
 contingere posset.
 secundum quod antea necessarium erat scriptis:
 nempe ut postquam multis seculis patuit, quod
 in hoc libro Dei esset, hanc rationem su-
 perari & obli-
 & multipliciter iniquitate, sapientia Dei oc-
 cureret.

R. J. Komáromi
 J. Rakosi
 J. Barabási
 P. Székely

Ad diem 28 Februarii

LVIII.

- Quandoquidem Haec explicat plenissime Testame-
 num Dei, non solum ad additionem, sed sub actione viva
 noxam violat.
 & continet omne, quicquid ad salutem seculi est ne-
 cessarium: exhibet itaque perfectam regulam vitae
 & morum.
 Quis autem libenter offendit, debet eam esse, unicuique
 salutem antelambi commendatam, ad perpetuam
 lectionem & meditationem.
 Unde non tantum utile est eam habere in linguis
 & mentalibus, sed quidam modo necessarium, ut
 tantum thesaurum & ad necessitates intellectus
 lem habere ad manum.
 Et etiam perspicua, ut eam in timore Dei legens
 & audiens, proficiat postea ad hanc sapientiam
 & Dei cognitionem.
 Habet auctoritatem summam & gravis, cui fides pri-
 mo & immediate, circa necessitatem rationem aucto-
 ritatis humane, debetur. B. Mich. Viskari
 J. Zilah;
 P. Gábor;
 J. Székely.

3. In Ecclesia constituta, non potest de jure? ius minus, potest vero
 a tota Ecclesia recipi, et commode illud ius
 exercetur per eos, qui in Ecclesia Seniores & doctores
 ad id sunt designati; prout ordinatio communis
 etiam, prout ad exemplum antiquitatis prioris,
 Joh. Presbyterio committitur.

4. Chilarchia in Ecclesia instituenda, ubi copia talis
 Presbyterij & fraternitatis haberi non potest, divinis insti-
 tutis ad ministerium hauri censetur, qui sufficienti
 ad id gratia est instructus, inde pro dilectionis
 proximi, & generatis mandatis libere predicandi.

5. Proinde gratia requiritur in Ministris Reformationum
 Successio, quam habere Pontificij gloriantur: fidei
 enim, siue factum est: potest, ut nobis ad pu-
 gilli pueritiam edigerentur, & ab hypocrisis
 possit elutri, a quibus frustra missio tantum Suc-
 cessionem expectatur.

Corollaria

1. Non sunt in Sacra res levis aut nullius momenti.
2. Nec est dissensio aut repugnantia illa, ab amantibus
 Etydai commissa.
3. In omnibus enim, etiam in ministerio, honoris Scriben-
 ty adhibetur.

R. Steph. Maros Vasichelyi

S. Basil. Olvesi.

Laur. Tesvi Nob.

Emer. Papri.

Ad diem 18 Aprilis.

1. Non tantum Libo, Deus etiam regit? Hinc, sed
 uberiori fidei certitudinem etiam signacula
 addere voluit: quae ob rem statam Sacra-
 menta, seu mysteria dicuntur.

2. Sunt autem Sacramenta signa foederis & pignora
 et sigilla, rem significatam obsignantia, & ob-
 signandos exhibentia, cum conscientia
 bona fidei & salutem periculum apud
 se inhiunt, ad fiduciam interrogandi se
 con

condamendi Deum, tanquam Latrem in Cetero
 de hereditate hinc ad hunc: unde etiam Etyd-
 ai et alii dicuntur.

III. In archa efficiuntur signa illa Typica, & ex se
 res tenent, tum per analogiam & conueni-
 entiam, cum re aliq. celesti, a qua pen-
 dent benedictiones Dei; tum maxime per
 substitutionem signi pro re celesti ad sensum
 unius iustorum fidei, per verbum promissio-
 nis, & elogium sacramentale, quo ipse signi
 nomen analogi inditur, propter figuratam
 quam habet rei terrestris applicatio, cum sen-
 suali perceptione, & manifestata rei celestis
 ex voluntate & declaratione Dei, de fructu
 certitudinem de re celesti, & bonis ab ea pen-
 dentibus.

IV. Et haec Substitutio est mutatio rerum illarum dicitur:
 quae quidem mutatione manet quae res ad
 est, nisi alia alibi localiter vel iudicialiter vel
 coniungitur.

V. Proinde Sacramenta non sunt causa physica quae
 sive primaria sive etiam instrumentales vel
 per quib. aliquid aliq. inhaerent, vel per di-
 minutionem, sacramentum ad hunc effectum ele-
 ctum.

R. Joh. Vasichelyi. Senior.

S. Mich. Visknai. Pater.

Opp. Daniel. Gabor.

Joh. Robozlai. Nob.

Ad diem 25 Aprilis

LXIII.

1. Sacramenta Novi Testamenti, sequuntur nam
 foederis novi: nam enim in his est com-
 moratio rebus, sed consolatio de adueta
 in Rebus, non glutin diffundit, sed coagulatio,
 non

Lxy.

Ad diem 23 Maji.

- Ad diem 23 Maji.
1. Quandoquidem Sacramentum (sive dñi signum & sigillum est, confirmans de proprietate substantiam bonam in Dei Testamentis declarans, quod existimandum est, aliud de hoc fœdus declarari, et Extremum aliud Testamentum supponi: ut jam aliter fore promissa confiteremur, quam gratuito, hereditatis à Patre & Fratre vel nos de hoc vendida habere.
  2. Quia hoc participatio Symboli hoc cū hoc condicio (sive Pragmatici Propositionum) bonis fœderis, et aliis quam per fidem, unionem in Christo, et oralem manducationem corporis de pane facti, confiteremur.
  3. Ad fidem Sacramenti confegendum, et tantum Symboli panis & Vini, sed & aethiopia circa verum, admittentem & participantem modum considerant, continet.
  4. Unde etiam fractionis ritus perperam omittitur: quando ab illi ritus modi adhibentur, et hoc est frangitur, ut in hoc pharisaeis tribueretur, et comprae in calicem ab uno haurirentur.
  5. Quando disparata, ut hoc signum & rem signatum, affirmativè enunciarunt, prout in hoc signum, nec illi ipsi, qui id affirmant propriam pharisaeos habere possunt.
  6. Neque opus obscurum est, et hoc idem cupi ambiguum, unde auctor fecerunt: manifestum enim est si esse cupi dñi, unde quidam dicunt, cupi per hoc hanc, et hoc dñi & hanc, et hoc dñi signum & rem signatum, quod hanc signum & rem signatum, pro id manifesta.

18. Lar. Vjaknei
 19. { Mre. Thurfeluti
 20. { Leeph. E. C. K.
 21. { Keph. Kerd. V. S. K.

LXVI.

Ad diem 20 Junij.

- I. Quandoquidem Deus, fœdus, quod cum peccatore fecit de bono peccatori communicando per omnipotentiam & di-
gratias grã suã fecit; necessestario dant Resurrectio-
nem, inferitur.
  - II. Proinde neq̃ anima mortalis esse p̃t, cum annihila a h̃c
Substantia.
  - III. Neq̃ corpus nō resurgere quod cecidit; & ad poenam, & ad
ad p̃cedendum consequendum.
  - IV. Animam Arō nō emori cū corpore & nati ratione
notari p̃t; & testimonio stare.
  - V. Spiritus iustorum vi fœderis consummari in gloria, for-
mula fœderis ostendit.
  - VI. Neq̃ patitur & in Lymbum & Purgatoriu migrare.
  - VII. Quod omni tempore Arō esse Fœderis Gratia den-
tans & immutabilis requirit.
  - VIII. Unde varitas Indulgentiarum Pontificiar manifeste
deprehenditur.
- R. Cassar Varadi

Fr. Caspar Varadi
Basil. Olweri
Clemens Beldi Nob.
Emericus Papai.

Zd diem 29 Augusti.

1. Quicquid immortalitatem foedus Dei ad hunc probat.
2. Non tantum illius, quo foedus Dei acceptat, sed & ejus qui
ad recipit.
3. Unde etiam nonnulli resurrectione demonstrari potest, ad hunc vel
ad mortem.
4. Pater autem utriusque gradus distincti: Vita & mortis.
5. Proinde est distinctio gratiae, & meriti ad mortem.
6. Si idem deo expetit, quibus vel gratiam in hac vita per-
cepimus, vel peccatum peccatorum, & refugientur.
7. Idcirco ad majorem gratiam & felicitatis Dei commendationem.

R. Paulus Bänffi. Nob.
 Scheph. M. Kasanichy
 D. Joseph Feiderich
 (Aljosz Jangai ad.

pluribus compensari saepe a Deo solet, certe ad
na. in iurisdictionem poens facit; huius respectu fideliter
quibus saepe pudorem incutimus.

- III. Non est alienum a Verbo observantia respicere
mercedem: imò circa respectum ad merce-
dem s: sed eternam: ne proferri qd idem sit.
IV. Lex itaq; est ita abrogata, ut nō maneat regula
s:ra, & index boni, quod manet timor Dei.
V. Finem observantia principalem eundem dicimus &
gloria Dei & salutem nostram: neq; enim in alio
salus nostra, quam in gloria in nobis revela-
ta, consistit.
VI. Quando itaq; Theologi servilem obedientiam &
mercedariam vocant, quod institui mercedis fit,
ut mercedem intelligamus diuinam vel impera-
riam; vel aliud quid quod oportet, dicimus.
VII. Certum est, observantia, quae fit solum ob meritum
poenae, filialem esse nō posse, quia ex charita-
te esse nō potest. (Corollarium):

(collarin):

Respondendum ad difficultates, quae mox in Prodi-
tione nostrae deprehenduntur, plene.

R. Andr. Episcopi Contrast.

H. { Xie. Jafdlung.
Jeng. Fholmai.
Moses Tarpai

Lxxxi.

Zd diem 7 gbris.

1. Cognitio naturalis de Deo cognosci potest.
1. Quod sit & quodcumque non esse repugnet; adeo ut si non sit, tunc ea quodammodo possit.
2. Dei veritas, immutabilitas, immensitas & alia essentia divina attributa.
3. Scire non tantum beatitudo Dei, sed & bonitas erga creaturas rationales.
4. Inter ea voluntatis rectitudo, quae in sanctitate & iustitia consistit, idem quod peccatum odit, et peccatorem puniunt, idem natura sua iustum.

5

5. Imò et si de peccati demerito conscientia iudica- 317.
retur; nihilominus etiam de liberalitate
et di. Xij. Dei suspicionem habet, cum eam
negat in se.
6. Imò denique de officijs Deo debitis exstante hinc
etiam de fide ei debita, et frequentis iudi-
cat: fidei imò præcepta o. in. in. in.
11. Cogitatio novæ et quæ voluntas, et quæ creatura,
nihil ad salutem necessarii est.

R. Lth. Vápníkelyi. Smir.

St Bas. olive si.

Mr. Dan. Borden,

17. [Jan. 1885.
Steph. K. Vasarhelyi.

$L \propto \omega^2$

2d diem 14 Novembris.

1. Decalogus continet præcepta, quæ sibi faciendū sunt
in eis.
2. fidei, bene distinguere continet a præceptis quæ dogmata
S. Paulus nominat, quæ faciendū habent in eis
non sibi.
3. Quod ut amicum dures fidei, impigerunt in lei-
dem offensionibus, quæ sibi quæ sibi ex lege, ef-
fectores.
4. Hoc non obstant, quod Decalogus ista præcepta
continet, dicunt nihilominus contineri in
eo fœdus gratiæ, non operum.
5. Quod patet et a parte Dei decalogum exhibentis,
nominat enim se Deus Israelitis; et a parte ho-
minis, quod cum peruenisset, tamen de populo dei
peruenit, namque, et a parte præceptorum, in quibus
ea ponuntur, quæ fœderi quæ sibi continentur.
6. Una charitas in hoc Decalogo radice, et præcipit,
quæ in duos arboros et duos arboros dicitur
designantibus officiis nostre partes continet.
7. Quod est singula deum tamen et a ex a moxi-
mum respiciunt. R. and. E. et. Li. fœdus.

R. and. Geo. J. Conrad.

pen. 1/2

Tr. [Mich. 1822] L. 276a. 21

VIII. Jamen etiam expressione nominis Jehovæ jurat, ~~indistincte~~ exigente, licet semper et etiam nun hact.

1X. Quod si in proximo Dei nostri, Jehovah omnis di-
citur & facienda sunt profanatio ejus no-
minis, censeri debet, sicut sumptus personis,
cum affectione servj affectibus, pro onori-
ficio se gerunt, & hoc & bene ne loquun-
tur. Sed servilibus.

x. Es. Judaeus Sabbatum Christiani? offertur, ha-
bitus immo sua Sabbata, quae nō in libro sed
spiritu originis. R. Moses Tarpai.

17. } Joseph. Zilati
 Emer. Rappi.
 18. } Joseph. Kun. Nob.

2d diem 12 Decembris.

LXXVI.
1 Quintum Preceptum est primum totius Decalogi cum promissione: quæ promissio obedientiam præcepti singulariter commendat.

2. Unde pater, esse insignem virum Conspicuum ad Deum, in
honore parentis, & qui loco eod. fuit, Magis, & alio
exhibet.

3. Magistratus duo, & l. partem ejus, rati exercent in Civitate, quam parente & exercent, in familia sua quicquid si foris & in Civitate ac foris voluerint.

4. Hoc enim est Princeps & Collegium Principum inter multos viros, quod inter patres multos est Pater.

5. Nec referre quantam possit gradu Magistratus
possit, ut ei obsequia & honorem tribu-
amus.

6. Non pugnet in charitate sexus praecipuo mandata
ad officium Magistratus cum fones ne-
cessario punit, aut bellum gerat a ne-
cessitatibus caris suscipit; Et ex officio
privati enjunctum. Dum fiat cor, pri-
vati.

ritandi sunt, & haec sunt die, ut meo Xho cum il- 321.
lis communicare: imò etiam dum orat pro interitu
Carib ut spiritus eod scilicet in die Domini.

7. Septimum præceptum est Polygamia, quæ ceteris
 ceteris iniquitatibus finis res licita.

R. Franciscus Sarkadi.
 Steph. Martynfalvi.
 Opp. { Zach. Zsigmondi
 Steph. Vassfalvi.

2d diem 19 xbris.

Lxxvii

1. Præceptum Octavum nō admittit mutationem, Reluct
legimus nō est dispensabile.

2. Neg. quando bona aegyptiorum cefferunt Graeci,
quicquid huic precepto derogatum est.

3. *Utra per se, non est res illiuta; sed usura inquit
aut quia pauper gratum: neque proinde in sua
usura prohibetur.*

4. *Monachi mendicantes, & similes, sine hancsa, &*
in via communis, ubi occupatione, & tam ex
genet persans contra mactephm.

5. Ino & illi, q² neglecto v^oti opere manum, & oc-
cupatione honesta, solum pietatis tuae ex opera,
non vivunt ex charitate.

6. In Litonogio dando cumprimento ao que se resolveu
exponendo e fôr recto de las goudas pssr

7. Proml abesse hinc debet tegnivochis vel mens
his refectis; alio dicitur proxi mo.

Re. Stephanus Lich
Johannes Raker
W. { Francis Lagoni
Samuel B. L. M.

Trên Dữ 1675 ad diem 9 Januarii 1778

¶ Decimum Præceptum est Clavis ad intelligendum reliqua Decalogi præcepta.

Ad diem 30 Januarij.

1. Quia cognitio Theologi finem gloriam Dei habet, quam querit & respicit: non putandum est, tria terminos Theologiam esse, disputationis illos Scholarum curam mere speculativas, quod quis gloriam Dei propriam non habens, rixat & libere dimittat agnunt.
2. Est autem Theologia tria, tota quanta practica: adeo ut nihil, vel naturam de Deo docere, & relationem super naturam, cogitandum est, quod o ex se ad praxim, nempe glorificationem Dei, ordinari censeri debet.
3. Cuius enim gloriam illam Dei maxima sufficientia ad salutandum, peccator ultra fidem in se agnoscat, pellunt tamen multo alia gloria & di. ut hinc documenta in ipse mente hominum, & per hanc in alijs Dei operibus.
4. Ad id quidem, ut & hoc cui sit, ne se quidem = mens cognoscat: notam enim insipientissimi videri ultra se, imo in se homines impii & mens maxime, gerit.
5. Ex his duo Theologus cui est nisi fidelis, & ois fidelis Theologus est.
6. Quamvis enim in sapientia sibi credat, mundus proficisse videatur, nunquam tamen per illam salutem perdit.
7. Relatione privatus post peccatum in omni spem ad salutem mundus indignus.
8. Nam insipientia quidem, homini integro index faciendum, imo etiam sperandum esse poterat, ut ea munera sua proinde asperneret, si officio fuisset.
9. Post peccatum autem, quia a gratia Dei plurimum salus pendet, motus salutis in se consistens naturalis videtur: Et.
10. Cuius salutis modo salutem fieri, spiritu Dei excitata applaudat.

11. Nihil enim in Relatione videtur, quod Moyses in se reliquas extinguat; sed potius eas pergit, & in flammam Dei accendit.

R. Steph. Maroz Vismichy

Steph. Joh. v;
Paul. Bruff. Nob.
Emerens Lepri

Ad diem 2 Februarij

1. Cognitione naturali non suggerens id, quod ad Deum amandum, & amatum glorificandum peccatoris accendere possit, imo vel saltem quo animadversio & consideratio eorum, quod sunt grossa, quatinus illa ingenuis & rariis cognosci possunt, conciliari possit; aut quo saltem mentis longanimitatem ac patientiam Dei in se peccata, in Relationem di. approbatur interpretantis occurrere peccator possit: bonis Deo sibi ens salutis peccatorum, Relationem in compensationem sui defectum, superaddit.
2. Ex qua denu peccator discit, quid sit Esse Deum, & posse esse Deum peccatoris, & quidnam ista maxima laus sit, & illa gratia & inimitabilis a peccatore.
3. Sine qua cognitio & fide impossibilis est Deo placere Deum accendere, eum ceteris.
4. Et hoc est quod Deus in paradiso primis parentibus indicavit.
5. Quae revelatio ad fidem generanda in heredibus salutis abunde valuit custodia dogmatis.
6. Non tantum per auctoritatem concedendo spem, & statim ab initio cadentem Patre, qui eam non proleant finisse; nec tantum per

Responsum ejus relationis ritum nempe sacrificiorum analogiam in promissione maximam habentibus; nec tantum per longanimitatem Dei in iudiciis irascitur sub ieiunctis: ad maximam per ipsam sapientiam dei in oraculis in animis dei spiritum dei caris.

7. fuit fidei quidem principium promissio; charitatis autem excelsior fides magistra conscientia: ne incertum voluntario cultu sanctos unquam ad Deum accessisse.

R. Stephanus Tejervari.

Opp. Per. Lazarus.

Opp. Steph. R. Vassilaky.

Opp. Clemens Beldi nob.

LXXXII. Ad diem 6 Februarij.

1. Verbum Dei sine scripto, per traditionem propagatum prioribus statibus legibus ad Moscos, Perigloriam tandem accessit.
2. Quod esse quoad scripturam absolutam necessaria non fuit, fuisse tamen hoc in ditione multis divinis bonis & sapientie publico. Illo in scriptura comprehendenda doctrinam, genti fidelibus, & per illam mundo communicare, itaque non agnoscat.
3. fuit enim & infidelibus iudaeis in notificatione fidei, & nominis ac iustitiae eius, & iam in olivis superstitionibus, ac exortibus multis hereticis, immo fraudi & silentio gratulantis volumus facilius posse, compertum est. multumque praeterea monitione ad cognitionem in ditione uberrimum habere, res ipsae ostendit.
4. Neque enim promissio ulla Dei, de orali carens, & integra & incorrupta & in populo fidelibus & in ecclesia spiritus tota, per ecclesiam locum, cathedram, collegio manifestam expressit.

5. Sed etiam haec ratio: Nam ad recipiendum Verbum faciliorem hereticis saltem munere, quando Deus ipsius Testimonium in Mose & Prophetis ex parte ostendit.

6. Ut manifeste lucem fugas deprehendantur illi qui velut Testimonium catholici saltem non gloriari vellent. Quod factum est Sociniani.
7. Quo pacto lucis ipsius N. T. non exigna iniuria sit.
8. Impia itaque sententia est Veram divinitus inspiratam necessariam esse esse.
9. Quod eo pertinet ut credendum Traditionem non sufficiens fidei principio & necessaria; Veram solam veritatem in Verbum necessariam.
10. 7. Quod contra dicitur, Veram esse necessariam, non tantum ad aliquid Veram utilitatem, quod non ita facile absque simplici oblatione possit, sed simpliciter iam necessariam ad aliquid magis utilitatem eamque necessariam in ratione N. T. quod utilitas sine oblatione non potest.
11. Quod utilitas illa est, quod extra tam non habemus aliud docendum medium & doctrinam.

R. Stephanus Göneri

Opp. Cass. Vandi

Opp. Steph. Kun. Nob.

Opp. Mich. R. Göneri.

Ad diem 20 Februarij.

LXXXIII.

1. Auctoritas sacra simpliciter est certissima & inimitabilissima i. e. Evidentissima & infragabilibus argumentis constat eam esse a Deo profectam: ut primam apud Ecclesiam habeat auctoritatem.
2. Ad id quidem, ut etiam ad eam cognoscendam fidei adiuventum

adducamus, camen ob rei evidentiam magis
fieri, quam eadem conlito dicamur.

3. Fidei inquam ad deore suscipiendum: ad ad
conlitionem etiam glis terra fidem ire pte.

4. Non autem qd dicitur de auctoritate Scripturae
quod se, sed quod quos: quomodo qus
diximus nobis conset.

5. Insidendo proinde Pontifici ad eam probandam
Eula auctoritatem allegant: eam tamen
ex ea nobis Eula ad auctoritatem impropu-
dentem potare videntur.

6. Ita conmittuntur circulum in probando puzatori-
um: cum inq. libilo sic aut eadem fidem
priora & posteriora sint.

Corollaria:

1. Plures sunt articuli fidei, quam qd Sociniani
in libris tradunt.

2. Non est auctoritas KEITHORV ad arsaniorum,
quo articulos fidei necessarios a non-ne-
cessariis distingunt: quod statim illos
vales esse debere, qui expressis sint ar-
tibus vobis narrantur & demonstrantur.

R. Joh. Vasishelyi Senior.

J. Andr. Eperjesi Conceptor.

Opp. Joh. Burdasi.
Steph. Grofalai.

Ad diem 27 Februarij.

LXXXIV.

1. Partes Religionis no tantum precepta & pro-
missiones, sed etiam cognitio, constitutunt.

2. Possunt pro articulis fidei recipi etiam
illa doctrinae, quae probantur per conse-
quentias.

3.

III. Non est liberum Conscientiae, dicere quod
Religio, sed sapientia est per
inlanta immitat.

IV. Nec proinde concludendum uniusq. qd sentit,
proponere in Deum.

V. Nec permittendum, ut Syncretismus reli-
gionum fiat per totz communis sen-
su divisi systema.

VI. Hic nemo qui ad illis suscipiendam pro-
rium sibi. Necem subidantur.

R. Clemens Beldi Nob.

Opp. Steph. Vasishelyi
Steph. P. Vasishelyi.

Ad diem 6 Martij.

1. Fides, quae aucta diximus, semper sentatur,
obedienciam quam in illis reperit, no es-
sat esse fides.

2. Nec fides, divine revelationis esse, desinit,
quia per aucta sapientia dicitur, ostendit, &
virescit.

3. Ita multiplicem notitia fidei in se continet:
nempe & testimonij, & doctrinae multand de
feste.

4. Ita enim testimonij Dei recipere possimus, ut re-
sponsum Dei, & no hominis suspeteri an-
daci: fide id invenit, tanquam rem obscuram,
sed de eo certioramur alia ratione.

5. A modo tradendi, qui fingi no possunt, dicitur
qus possunt, inter alia argumenta.

6. Nec no a prophetis complementum habent-
lib: ita a consensu Moysi & pro-
phetar: & denis illorum, postquam per
scripturas eadem sunt. &c.

7.

7. Id autem ex eo, quod apud omnes conscientiam, ostendit de Unitate, siquidem auctoritate canonica.

8. Quod facile corrumpi possunt: certe postquam scriptum in scriptura fidei Deum extare soluit.

Corollaria

1. Deus ut substat loco non indiget.
2. Neque promissa Dei in celo vel in terra ut in loco est.
3. Certe quidem Coelo inclutur absurdo a locis humanis fingitur.

R. Steph. Kun. Nob.

Opp. Bas. Olvesi.
H. Steph. Leck.
Emmer. Papai

Ad diem 1. Maji.

LXXXVI. Ea autem auctoritate, (i. qualem nempe Verbo divino superioribus disputationibus indicavimus: eos, & suos & omnes libros, quos Canonicos dictos ad manu divina providentia & Unitate in id incumbente, habemus, esse in scriptura, nullus Christianorum dubitare potest.

II. Esi autem sub V. T. plura a viris Dei fuerunt scripta, inspirante Dei spiritu, quae etiam cum reverentia excipi debuerunt, & Canonicam auctoritatem habuerunt, tamen non solum Deo Ecclesiam multitudine librorum immodica gravari; sed ei prospexit de his, quos ad manus habemus, in perpetuum conservandos, etiam ad usum Ecclesiae V. T. ex quibus nulli aut perierunt, aut perire poterunt.

III. Nec continet dicta, fidei potestatem scripturam V. T. esse corruptam; cum corruptionem non videamus in his potestatem locis, quae contra ipsos respondent.

IV. Partes lectiones non sunt corruptae, neque periculosa; ex quibus damnationem & pericula contemneris, aut fidei, ea lectione eligi potest, in qua animus agnus possit acquiescere.

V.

V. Libri, quos Apocryphos vocamus, a populo Judaico nunquam pro Canonicis fuerunt recepti: nec recipiendi: nec est ulla auctoritas quae in Canonicos transferat libros non Canonicos.

Corollarium.

Scientia Dei extendit se determinat etiam ad futura contingentia.

R. And. Episcopi Senior.

Bas. Olvesi.

Opp. Clemens Beldi. Nob.
Sam. Biskopal.

Ad diem 15. Maji

LXXXVII.

1. Asserimus Sacram Scripturam auctoritatem; cum ea integritate & perfectione, quae excludit necessarium traditionem ad salutem necessariam scripturae contentum & infallibilem.

2. Difficendum jam est deinde, quomodo ea perfectio Scripturae esse possit.

3. Quoniam Christus Deus in Scripturis ad personam loquuntur intelligitur, necesse est cogitare eum ita loquentem: ut & emittens omnia verba salutis causa, et quod in talibus non sit ulla in parte; & quod ubi de rebus credendis loquitur, ita loquatur, ut auditorem non decipiat, aut ambiguum relinquit, quid debet affirmare & negare: sed ut certus sensus ex ipsa sententia deducatur, & ad consuetudinem demonstrari possit. Quia ab ipso a se ipso Deus dicentur verba.

4. Utamur hanc perfectionem attribuiamus Libris Mosi & Prophetarum & omnibus Libris Veteris Testamenti, de quibus hos Libros V. T.

5. Illis inquit Malachias attestatur, quod populus existeret ad considerationem. Ego Mosi. Lib. Exod. ad Deum cum traditionibus per Deum daretur, sed cum spiritus ostendit, in illis Deum esse.

6. Hoc cum ratione conflatur cum illis Unitas: sed & fides fides facti, qui est. fides fides habuisse fides de communi salute, tamen de deo

non repisse se necessarium scribere, eamque quod non
dum radii sunt. erat, misit attestacionem, quod fides
semel sanctis radiis esset, et ut super ea certa
venit: & multis alia eam perfectiorem ostendunt.
Sola semel fides est.

7. Regula sensum S^{pie} Ligandi. indubitata esse debet.
Illum leg^{is} sensum ex his S^{pie}, quoniam iuxta usum
V^{ir}orū Dⁱ, et omnium prudentia loq^untium, iux-
ta analogia fidei, et processum fundam^{en}ti, re-
norma^{re} sermonis et scopum loq^untis, Verba S^{pie}
facimus perse absq^{ue} ulteriores limitatione in m^{en}-
te audientis, quoniam conscientia audientis approbat.
8. Juxta hanc, id quod sustinet scilicet Verba S^{pie} id est
Corollarium.

1. Nulla compoſitio in Deum videtur
2. Quicquid in Deo est, est ipſe Deus.

Dr. Basileus Olvesi.
 H. { Caspar Varadi.
 { Pet. Püspiki.
 { Steph. Värschelyi.
 Ad diem 22 Maii

Ed diem 22 Maji.

Lxxxviii.

Nullis modis spiritus Saphus in Series 2as
atque per spiritus claritati. Saphus.

11. Quando Librum Dei lucernam pedi ambulantium,
 & lucem transib. cognominata Ps. 119: 5. ita quando
 vocat illud scripturam fidele, factum sapien-
 ter faciens, miserum clarum oculos illuminans
 Ps. 119: 8. 10. addat loca Prov. 6: 23. 2. Pet. 1: 19. 2 Cor.
 4: 2. Quae loca ab expressis adverbis sanctorum
 indicantur.

111. Qui tamen Scriptura perspicuas nō impedit, qui
magna sunt ligna et celi, viduata, insensu-
li & inconsiderati, qui dicit etiam verum
in se manifestum habere nō possunt.

14. Ut tiber naturae satis agere libi libilia de: expli-
cat, tamen multa genera inconsiderata. Denique
ignorantiam ignem ignorare non possunt.

4. *Quod nomen enim librum Dei: actus & revelationis, intelligendum animadvertens & considerationis opus est.*

VI. Quam noēfin multa impediunt, ut hoc prejudi-
cium, consilium improbi, cupiditas gloriæ ab ho-
minibus accipiendis, coniugentia, mens impro-
ba nihil pensi habens ac corrupta.

VIII. Quo modo laborant omnes, de Libus intelligitur
Sedem occultasse faciem.

VIII. Quod adeo verum est, ut se comprobetur Chi-
nus Christianis Doctis, quod enim per magnam
dignitatem, quod etiam in X^{to}, quod amatum
ab amatoribus penetrant.

1 X per illos qui perierunt, maxime excludit
omnes Episcopos incredulos, & audaci-
ores sermonum, & illum et simplici-
ter rejiciunt; et non accipiunt doctrinam
salutarem, que est in eo.

X. Sunt etiam in Periphrasi multa difficulta
intellctu, ad quae L. commun. intelligenda
extra in ipsa Periphrasi clavis, ut in opus
sit ad ea intelligenda Not. Lib. Et
ad hoc inducendum Prophe. extra adi-
nem misso.

XI. Hoc intelligimus etiam de Prophetijs, et
etiam intelligi possunt prophetiae imple-
mentae aufferimus dum modo in certis
nomine, prout videtur & in prophetia spi-
ritus sancti; omnia eius verba exaustione
eodem ordine & iisdem circumstantijs, quibus
in scriptis promittuntur, & complentur.

1. Joh. 1:1: In principio figuratus denotat a principio.
 dictum de tempore excellente reus de quo d.

2. *Exe in principio* *secus adquisitionem* *Colli.*
L. Clemens Goldi Nob. *signi. Josephus*
Com. Guip.
2. [illegible] *[illegible]*

9. Iustitia deo est naturalis.
 10. De abscissa dei omnipotentia: est diffin.
 Indem.

R. Petrus Püppke
 Opp. Joseph. M. Vassilij
 Opp. Alex. Krizbar.
 Petrus J. Badyri.

2d diem 13. gbris.

- xcvi. 1. Prout deus perfectissimus est, ita perfectissimus mens
 et simplex.
 2. Unde quia intelligentia aliud dicit, quam essen-
 tiam divinam sed inadgnate: unde sequitur
 eam non simpliciter immutabilem esse.
 3. Rursus ne substantia dei ab essentia eius di-
 stinguatur, sed dei essentia actus
 sine intelligentia & voluntate.
 4. Inque in dei voluntate vel intelligentia acci-
 dens cogitare, est actum suum in potentiam
 passivam mutare, et deum qui simplex est,
 componere.
 5. Non est ergo in deo decrevum antecedens & const.
 6. Non est absolutum & conditionatum.
 7. Non generale & speciale.
 8. Nam si omne decrevum unum & aeternum est, erit
 casus absolutum.
 9. Possunt etiam Sociniani Predestinationem
 distinguere ab Electione; illam facientes
 decrevum suis designatione ullius personae;
 hanc decrevum in tempore, specie & idem,
 de mutabile.

R. Nic. Josefali.

Opp. Alex. Krizbar.
 Opp. Petrus J. Badyri.

2d diem 10. gbris.

1. Omnia attributa Dei, aliquid essentia dei
 includunt; et non illa tantum, que in scholis
 vocantur incommunicabilia: ita Sapientia
 et intelligentia; quia & sanctitas divina.
 2. Scitur illa omnia hic deo sunt attribuenda
 que congruenter essentia divini nobis pre-
 sentatione divina adumbrant?
 3. Verbi gratia. Scientia Dei ne intelligatur de-
 pendere ab objectis, ut scientia mundi si-
 militer: prout hinc ratio potest & voluntas
 lib. Dei, que ad deum l'attribuimus, in deo
 potestatem ad actum procedentem vel proce-
 dendam ne cogitemus.
 4. Omnis ordinis & deum ratio et causa, non prius
 est in rebus, tam in mente & voluntate Dei;
 sed contra.
 5. Sanctitas, divinitas, veritas deo naturaliter
 sunt: unde & iustitia in iudicando.

Corollaria.

Defendemur in Ancho. Cap. IV. §. 2, 3, 4, 5.
 §. 6, 7, 8, 9, 10, 11. Idem explicatio tam eni-
 mus.

R. Daniel Vassilij.

Sclemens Beldi

Opp. Joseph. Kunz.

Opp. Joseph. Thurozzi.

Opp. Joseph. X'ant.

2d diem 27. gbris.

1. Mysterium Trinitatis, cui lumen quatuor excedat,
 ubi tamen per Relationem patefactum est,
 tantum abest ut ei repugnet, ut potius
 pro eo respondendum det, pro ea que apud se
 reperit, de perfectionibus Dei.
 2. Primum hominem qui carnis ea cognitione,
 imaginis Dei ad quam conditus fuit, commu-
 nio (de qua Gen. 1:26.) : obfcuri fuer. 3.

6. In his multis creaturas debuit esse mens, ut magnitudinem divinae potentiae solum in rebus observans, sed et amorem Dei in illis perscrutans.

Coroll.

Def. c. 6. §. 1. 20. R. Steph. Luffat;
Joseph. Alva f. h. b. p.
Off. Joseph. L. Alva
Gerson Berenchi.

cn.

Ad diem 18. Aprilis.

1. Continuit per spiritum incubantem agnis, intelligere spiritum Sanctum, qui regenerat nos, et est Paracletus nostris.
  2. Faciamus hominem: non est oratio debitorum, g. d. faciemus non? Ibi enim deliberatio bonum habere non potuit; sed sermo est inhortationis, infigantibus, non ad Angelos, nam illi non fecerunt hominem, sed ad Eleuthera; sed ad eam personam, cui Pater ostendit omnia, quae facit, ut is, similiter ea faciat, et ad spiritum utriusque.
  3. Idcirco ut intelligeremus, totum ad hunc creandi hominem contineri in proposito feculorum, quod fecit in Christo, et iustitiam nostram esse ad deum nostrum, qui creavit nos: et sensum spiritus esse secundum deum, quia dominus spiritus est.
  4. Conditus homo est, cum imagine secundum similitudinem Dei.
  5. Quae imago similis rectitudinem hominis vocat, non tantum quia fuisset innocens sed multo magis, quia sapiens et sanctus obtinuerat. Ad hunc congruit.
- Coroll. Defendimus §. 13. 14. 17. 23. c. 8. l. 1.
R. Pet. Bányai Ep. Sc. Zilhi And. Zigani S. J. P.

cm.

2. 1676. ad diem 8. Januarij.

1. Dantur Angeli i. e. Minus seu intelligentes libere a corpore.
2. Qui ut aeterni esse non possunt, ita certo tempore creatos esse continent.
3. Esse autem infirmi intelligendi et blendi facultate prodicta negari non potest.
4. De modo cognoscendi superius ament est disputari; si mentes sunt ut sunt; continentur naturae cognoscunt et blunt.
5. Id ex scriptura sistimus, Deum in illis ponere lucem, et eam esse vitam Angelorum.
6. Certe Electorum in angelos cadere scriptura testatur.

Corollar.

Defendimus §. 36... 41. l. 1. Med. am. c. 8. cum in sup. et digne.

R. Moses Jarpai.

Off. Eliah. Vizattai.

Off. Johan. Nemes. Nob.
Joseph. Ghurozi.

Ad diem 15. Januarij.

civ.

- I. Ut Angeli, non sine rectitudine condi potuerint ut Conditor Bonus et Sapiens dici possit.
- II. Ita nec homo sine ea condi potuit: ut nempe fidem et exemplar suum nec cognoscere nec amaret, nec cognoscere et amare non posset.
- III. Et continet, per imaginem similem id in homine intelligere, a quo quicquid Deo dignum homo censeri posset, et per quod perfecti homines digne agerent auderent.
- IV. Idcirco rectitudo est mentis, nempe sapientia et sanctitas, i. cognitio et amor veritatis, explicante scriptura sacra imaginem Dei per rectitudinem.

- v. Unde patet, eum legem quae est ad vitam, co-
gnoisse, et per confessionem transgressione non
carni fuisse.
- vi. Per confessionem immortalem fuisse, nec mori-
tuum, nisi peccaret, fuisse.
- vii. Per peccatum et imaginem Dei, sic immorta-
litatem amisit, et mortem necessario contra-
xit.

R. Johannes Nemes.
Clemens Beldi
Emerens Papi
Steph. Szilvassi.

Ad diem 22 Januarij

- cv. 1. Multiformi Sapientia Dei, quae pellit et in-
confundit Regni filij Dei, consentane-
us est cuius propagandi genus humanum
ab uno sanguine.
2. Qui videtur cum obsequio inuit electio-
nis digne haberi, quae scilicet proposita filio dare
edignum inter filios Ade etiam peccatores.
3. Ex perditione, conjugium sanctum ductum in car-
nem unam ad querendum semen Dei.
4. Citra cuius concupiscentiam consuetudo erat
non filij tantum Ade, sed et filij Dei
ad imitationem Dei.
5. Ex quo concupiscentia, siquidem in ista coniun-
gij homo peccatum assequi non poterat.
6. Ita parentes non se tantum sed et
posteriores rectius in carne nasciturus erat.
7. Quod si sanctus esset, duos in carnem u-
nam fecit: quam obrem etiam Evam
non ex pulvere, sed de carne Adami sumere
debuit.
8. Ut omnes adhaererentur, non minus una carne
his in hoc fœdere coniunctis esse, quam
Adam et Evam.

9. Cuius fœderis religio, in indissoluto amore, cor-
pore consisteret.
10. fœderis religio coniugij solutus non adulterio tantum
sed etiam repudio, aut desolatione infidelis.
11. Polygami quique pugnant ad sanctitatem coniugij.

R. Johannes K. Várhelyi.

Sc. Perki
Petr. Püspöki
Laut. Kobori.

Ad diem 29 Januarij

1. Ex imagine Dei in homine significatur dominium eius
in creatura.
2. Illud ius dominij a deo pendet, prout dictum est Gen.
3. Quid ius per peccatum amitti, necesse est.
4. Et tamen in illo dominio imago Dei non conficitur:
est enim imperfectio talibus gloria et vita suspen-
denda indigere.
5. Illud dominium consistit in subiectione vel in pote-
statem, ad usus quod natura eandem faciat di-
versos.
6. Inde scilicet illis est obiectio gloria, quam ho-
mo ex indolentia habere debuit.
7. Illius iuris origo est omnipotens eorum, quam et
nullius evahit.
8. Nam si aliter facta sunt, citra illius glori-
am alienari cessat.
9. Iurum pugnat cum libertate Dei dispensantis
dominij vero.

R. Petrus Püspöki.

Joseph. László
Joseph. Rácz.
Laut. Kobori.

Ad diem 5 Februarij

1. Homo conditus potuit nisi in fide deo.
2. Reg in fide deo nisi ab, in quo meritis ex debito assignatur.
3. In quo fidei conditio nulla alia esse potuit, nisi in fidei obedientia.
4. Illam autem conditioem conscientia suggererat, reser eorum qua facienda sunt.
5. Et quia conditioem in fidei obedientia non curere premio.
6. Sed ob hoc causas fidei illud male dicitur potest.
7. Sed semiplena etiam fidei significatio est, quando Adam in fide deo constitutus dicitur.
8. Non enim illius fidei, iam enim ad communio- nem et amicitia submisit, sed solum enim in eo statu fuisse iudicamus in quo ius illud debuerit interpretari et sibi fidei fidei.
9. Sed si huiusmodi oblationem amicitia deo, si legi ipsi obediat.
10. Debitum conditioem non assignandum est ex condigno, vel merito, sed amicitia ex parte.

R. Joseph. Silvani.

Opp. Joseph. Silvani.
Opp. Joseph. Silvani.
Opp. Joseph. Silvani.

Ad diem 13 Februarij.

- CVIII.
1. Ex declaratione fidei operum, ad id Adamum vocatum fuisse di deum liget.
  - II. Adamum amicitia iniquitatem posse.
  - III. Sed corpus mortale sub fidei in fuisse tantum.
  - IV. Sed liget deum potius et huiusmodi addi- ere creaturam rationem innocentem.
  - V. Paradisi et arboris sacramenta fuerunt fidei operum.
  - VI. Non autem arbor scientia boni et mali.
  - VII. Gladius Angeli constituit in huiusmodi ad arboris huiusmodi transgressores.
  - VIII. Cuius probulum sunt huiusmodi. iustificationem ex opere fidei boni conditione, quia dicitur.
- Coroll. Defendimus § 73: ... 80. C. VI. l. I. Amos. Med.

R. Joseph. K. Vasilij. Opp. Joseph. Silvani. Clem. Baldi.
Mos. R. Michajf.

Ad diem 19 Februarij.

- CIX.
1. Homini perfectionem assignandum esse ex ima- gine dei in homine, et imaginem hanc in rectitudine considerari, diximus.
  2. Nunc id quod huiusmodi in contrarium est spe- ctandum est.
  3. Est autem id malum, quia contraria ei rectitudo bonum quid est et laudabile.
  4. Et dicitur Vulgarissime peccatum, quo plures creaturae a similitudine dei distat.
  5. Multiplex autem inest huiusmodi malitia quod ex opposita rectitudine, in qua multi- plex bonum est, intelligitur.
  6. Unde etiam varia nomina in scriptura induit.
  7. Summa malitiae est, quod omne peccatum ex qua sua natura ad dei desertionem.
  8. Ea autem peccati natura non malitia, non pendet vel a mutabili creatura rationis quicquid, neque ex sensu dei arbitaria.
  9. Quodammodo libertas, hoc dicitur in sen- tentia, non in iure.
  10. Sed a naturali dei perfectione et deo.
  11. Nullum peccatum malum est in fidei opere.

R. Joseph. Silvani.
Opp. Joseph. Silvani.
Opp. Joseph. Silvani.

Ad diem 26 Februarij.

- CX.
1. Lex amoris dei huiusmodi est et inmutabilis.
  2. Ad id ut possibile non sit, quicquam contra- rium est peccatum amoris dei. Sed bonum, aut bonum, id est operari sic ut dei in no- bis et non in eis.

3. In huiusmodi

3. Insuper etiam quod esse censuerunt, omnium motuum ex-
 atus per se esse in differentiam, et bonum melius.
 De fide, pro ut dicitur in objectis, fides aut etiam in
 di, ut v.g. amari et differre pro natura indiffe-
 rentia sunt, quae differentia sunt obiectis et
 modo.
4. Omnis voluntas et actus, quae non in Deo et a Deo
 et secundum magis in se sunt, quae medium in se
 est Deum, sed est primum quod deus alienat
 ab homine.
5. Id autem capimus non tantum de voluntate delibe-
 rata, sed etiam pro motu deliberationis pro in-
 entia. Math. 14:31. Ego. 26:3. cogitatio enim firma
 possit.
6. Iste adeo inclinationis seu propositus ad motus ani-
 mi contrarios charitatis. Rom. 7:23.
7. Nam quandoquidem Deo debetur omnis cognitio et
 amplexus, non pro circa voluntatem et sub-
 stantiam, ulla cognitio aut ulla gratia amoris, et
 nullus actus perfectus.
8. Hoc vero nihil magis dicitur cum ratione per, quod
 ulla ratione charitatis dicitur.
9. Nam si quis volens emperit eum habere vel alien-
 dissimae, qui per illa ducuntur, per Deum non
 credimus, pro fructibus regni c. 1:13.
- R. Basilus Olvesi.
- Opp. Steph. Barzoni.
- Opp. Steph. Machinatus.
- Opp. Steph. Gidofabz.

CXI.

2d diem 4. Martij

1. Si qua conditio aliqua ratione debuerunt et potuerunt (pro-
 ut condita sunt) inter ea mentemque replebere,
 Dei conditoris natura requirit.
2. Cuiusdam enim, nulla vel Dei glorificatio, vel beatitudinis
 communicatio non potest.
3. Et primum non ad Deum, sed hinc omnia condita videri
 possunt.
4. Ideo vero ut ratione habita gloria divina, ex mirabili sa-
 pientia et omnipotentia emergentis, fatius erat
 (motum)

- mentem a Deo suo siue a Deo, ut gloriosius redire possit,
 quam dam non exeat.
5. Illa vero mens ut non potuit conditio siue agnitione fi-
 nit sui, ita etiam non siue potest de amore, mentem
 Deo Creatori affigendae. Atque non ad Deum, sed in
 Deum et contra Deum dicitur.
6. In hoc tamen appetitu de libertate intelligi potest: ut o-
 mnino fuerit Deo, in statu, indubitabili mentem
 confidere voluisse.
7. Atque haec ratio intelligi potest, transgressio cum hominum
 utrumque voluisse.
8. Non autem Libertatem voluntatis in ea eius rei, fuit
 se credendum est.
9. Nam Libertas in perfectione sua, dicitur impedimentum
 et immutabilem, siue difficultate et defectu sui boni
 amoris, et in perfectione eius perfectum, et in fructu-
 one eius tranquillum.
10. Neque independentia prout creatura rationalis a Deo
 possibilibus prout ea est. in Deo enim vici-
 tate, motum et sumus.

R. Steph. Barzoni.

Opp. Steph. Machinatus.

Opp. Steph. Gidofabz.

2d diem 22. Aprilis.

1. Prout vero a Deo conditio dicitur ad Adamo (XII).
 perfecta obedientia, ita transgressio eius de-
 cernenda.
2. Adhuc vero in conditio deficiente non magis
 Adhuc quam possit dicitur sequenda.
3. Ligi scilicet communicatio eius eundem Adamo
 in Adamo mulieris sui subiecta.
4. Iudex enim operum fecit deus cum Ada-
 mo, tum pro ipso ut ipse, cum tota gente
 hinc

humano vi benedictionis natura ex sanguinibus et
humore carnis confecturo, eundem integritatem,
si perperit, hereditatur.

5. Iacobinus proinde a Parentibus rationem iuram obli-
gationem ad fructum fructus piliati
ad hunc.
6. Quod etiam iustissima ratione imputat, dum
de seile ad eandem polnes pro meritis vi e-
iusdem legis morem interminantis ob idem
peccatum.
7. Quod dum Socinus negat blasphemus est in
legem Dei Sanctissimam, quasi ea permittit.
et si simili huiusmodi hominibus peccatoribus cum
Deo, injuriis in Deum, maxima gloria
Redemptoris ipsi denegant, et iniquis sui
expiationis ipsi ex se quid possent ad salutem.
8. Ex reatu et imputatione peccati oritur la-
ber originitis, unde inest huiusmodi ad omne
bonum.

Coroll.

Thesaurus Amari c. xvii. l. 1.

R. Clemens Beldi.

Op. Steph. Marquar

Li. Petr. Banger

Ad diem 29 Aprilis.

- cxiii.
1. Illa Dei Oratio, quae declaravit gratiam suam in mille-
fima generationem prorogavit, iustitiam autem
in totam et quartam produxit, tantum abest,
ut contraria Oratio sufficit imputatione in peccati,
ut eam potius firmiter confiteretur.
  2. Gratia etiam illa per se datur, in generationem
millefima, de meritis peccati, et inde iustitia
Dei

Dei iudicium, in quod una in curiam, palmam ostendit.

3. Fructus illius iudicii multipliciter, et huiusmodi iudicii
divini auctori, in adamo et posteris illius se
aperneret.
4. Nam ut Adam post peccatum pulvis appellatus esset,
ita poster, pulvis et caro, et huiusmodi ab ipsa
generatione Gen. 3: 19. 6: 3. Ps. 103: 14. Quia
ipsi in huiusmodi spiritibus, et cum oppositis
Ioh. 3: 6. excluditur.
5. Ex hoc conficitur ignorantia et ceteris, quod
mentem, et inest huiusmodi ad iudicium hoc cogitamus.
6. Unde et conficitur, ut corrumpamus in istis, quae
maliis huiusmodi, ut bruta animalia, quae cor-
ruptio in concupiscentia est 2. Pet. 1: 4. cuius
dixit sententia. Hinc scandalizatio mentis.
7. Quae omnia non aliter quam malum et impuram
conscientiam gignere valent, quae impius de-
beratur horret iudicium Dei, et deus ipsum.
8. In cuius rei remedium vel superfluo etiam com-
municatur rationem, deinde in potestate sua
habendi, et modum seu induracionem exord-
mam, quae sit, et meliora moris remedia.
9. Hoc autem omnibus in regibus occidit, ut im-
pissar, dum in eis ipse sunt, peccatum, in eos
regnum habeat, id est obliuio in regem.
10. Quod regem peccati. Invenit est, quoniam
per deum et Dei fructus peccati coercentur,
quo peccatorum discipline generantur.

Coroll. ad.

Errant Remonstrantes, et ceteris, hominem huius-
modi per se non idoneum esse ad Deum ad hunc
sed

sed in Eliza da, nihil dicit de peccatum proprium
dictum, et ad dei dignum, tunc poena peccati
fit.

R. Steph. Kacasi.

Off. { Emerius Papai.
Markus Uvar,
Johannes Bihari.

2d diem 6 Maji.

- CXIV. I. Peccato in mundum introducto, Lex quae erat ad vitam,
facta est lex peccati et mortis.
II. Ut quam potius ante peccatum, homini addiceretur vitam;
et tam potius post peccatum, hominem addicere morti;
et concluderetur enim in servitutum peccati.
III. Quae legis importunitas ipso effectu patuit, ea per
Mosen ostenditur.
IV. Fecit enim peccatum, lege audita, excellenter
peccatum ipsum. quando per eam concupiscentia
subversus sanctus in peccatoribus irrita-
retur, et probaretur.
V. Hinc autem fructum et si omnis lex Dei in pec-
catoribus habetur; maxime tamen, lex praecipientium
quae homo faciens vivit in illis.
VI. Quae quanto diligentius traditur, cum delineat
lineae sanctitatis divinae, tanto etiam ad rem
ipsam promovendam, potentior est.
VII. Quae per impura tanguntur et tolerantia
divinae aures Evangelium auditum praeferunt
patitur.
VIII. Quod hinc simul differentia legis Dei, quae
ad vitam facit, et quae non facit.
IX. Vivens enim, cum omni solertia occupatio-
nis circa legem sermonealem, non non agere
tur; sed a vita rejiceretur hinc.
X. Ut emularet non per omnia legem fieri posse sol-
vere

luc de Xra: neque quolibet factum in condicio nem
vita dici possit.

R. Moses Jaspai.

Off. { Steph. Goneri Gurafeuba.
J. Steph. Buerdmi.
Paulus Kokeri.

2d diem 24 Junij.

1. Non datur status Medius inter propositum corrigens CXV.
et regenerans, quem statum pluribus legibus auditio
operaretur in hominibus.
2. Unde et per reverentia quorundam circa ex notitia justitiae
et agnitionis mandati, itaque ex perspicua
divinitatis revelationis, per gratiam in pietate, et de
pietatis laudem meretur.
3. Immo per omnes servandi mandatum ex cognitione
sanctitatis ipsi, et ex spe recompensationis
aut metu poenae, hominem extra promissionis
auditionem in meliorem statum transponit.
4. Quales legis zelotes esse quidem possunt, et ita
zelum Dei habere; nihilominus quia illi ze-
lus non est secundum cognitionem, (Rom. 10: 2. 3.) et
comparatus est ad propriam justitiam instaurandam,
et per consequens, neque est ad gloriam Dei,
et per se ipsum et in zelus bonum impediens
patet: sed quo audientibus zelus est, et
major in obedientia, et in Deo caritatem elicit
dilectio.
5. Ad illud statum indicandum non volumus verba Pauli
Act. 23: 1. Facis ego omni conscientia bona con-
suetudinem meam in istis. Refert ad hunc diem;
sed ad statum carissimum, quo in istis, illa, quae
libentur Act. 24: 14. 16.
6. Unde non potest dici illum statum esse ad ducendum ad
extremum.
Coroll.
Promissiones et missio peccatorum pertinet ad fructus
et habet etiam per se. Off. Steph. G. V. Jaspai.
R. J. H. Xemes. Off. Steph. G. V. Jaspai.
Act. Baryan. 2d

Ad diem 8. Julij.

- CXVI. 7. Hominem per peccatum subactum & in potestatem seu
manu spectanti reditum, neque quam veniente
vel voluntate, imo peccato provocante lege, est
sub dno servituti peccati legem, ostendit.
11. Unde affirmari potest. Quodlibet liberum peccatoris est
post in statu peccati: nampe non talia, quam quia
tibi ipse habet. Abdicat a Deo & possit ex
tra ius Dei illud, quo datus Deo creatura suam
sanctificari & rectitudinem numerum ornari. Quod
est liberum motus. In quodlibet liber de Pl. 48.
6. Nemo quodlibet motus mittitur, effectus,
sicut velint. Ius, neque habet iudicantem ea
se velint. Ius, neque.
11. In quo ostendit homo conspiciat de legibus, velut
ferreus in domo; cuius leges leges Ius ostendit
proprie in exemplo Angelorum propter legem,
qui eorum ubique est. Quod dicitur in quodlibet re.
mentur in quodlibet iudicium, velut non tale
vel, in in potentia voluntatis nulla, in
se dicitur ostendit sanctissime iudicium Dei.
11. Quodlibet legibus libet in dampno peccato:
Ius, neque eliberetur ex istis legibus.
- V. Quodlibet liber alicuius libet, nisi manifestum
illud non de voluntate peccatoris de.
11. Cum eam servituti Ius subactum de omni ius.

R. Gerson Berens

Opp. { Ius. Ius
Ius. Ius
Ius. Ius

Ius.

Thest ad diem 19 Augusti.

1. Virtus melior charitatem multa etc.
2. Et differenda virtutis ex charitatis diff. pndit.
3. Cuius virtutis charitatis virtus est. ne pndit, ne
f. virtus.
4. Proinde prima virtus fides est; Ius prima charitas
fides est.
5. Quodlibet virtutis virtutis defuncti cum habet:
quia charitatem cum pndit.
6. Quodlibet virtutis virtutis defuncti cum habet:
quia charitatem cum pndit.
7. Per se proinde virtutis virtutis defuncti cum habet:
quia charitatem cum pndit.

R. Steph. Nani si.
Opp. Ius. Ius
Ius. Ius

Ad diem 26 Augusti

1. Quodlibet virtutis virtutis defuncti cum habet:
quia charitatem cum pndit.
2. Ius, neque virtutis virtutis defuncti cum habet:
quia charitatem cum pndit.
3. Quodlibet virtutis virtutis defuncti cum habet:
quia charitatem cum pndit.
11. Quodlibet virtutis virtutis defuncti cum habet:
quia charitatem cum pndit.

ab aliquo e. autem non quod est imperet. fuisse inter
 V. Nisi absurde dicere. Aliquis. Sapientiam operis esse
 sine sapientia. Opus est a fortiori. Et sapientia est
 hum. dicitur esse Sapientiam ex fortiori. et operis
 et consilium ex accidenti.

VI. Consilium et iudicium gratie omni quia dicitur est a
 deo. cum, independentes est; cum suffragium a condi-
 tionibus aut operibus. per se. hinc denomi-
 natio a consequenti. Operis.

VII. Ut scilicet et consilium gratie et iudicium a statu subin-
 gressu. et habet.

VIII. Et ita specialis aut singularis est utrumque, ut res-
 cit et singulares personas et personas actiones
 singulares per omnes circumstantias determina-
 re. et.

IX. Et ita unum et simplex est, ut una voluntate con-
 fulmentur et de de gratia exercenda; et
 de medijs et de officiis et de finibus utrumque.

R. Martinus Urvani.

Off. Steph. Zilahi Contradict.
 Off. Johan. Jetti
 Samuel Sartorius

2d. 2. Septembris.

1. Consilium gratie exercenda in omnibus scriptura
 et Testamentum.
2. Quod quia fundus est salutis. peccatum cum de Patre
 coniungitur, quasi in peccato factum.
3. Hinc Testamentum et peccatum factum est Patribus
 per promissionem, si ergo condicio ab hominibus
 exigenda, ut meritis et ipsi promissionem.
4. Nec proinde propositioes autem contra hominibus
 Off

officium prescribentis, aliud contingere intendit
 quam annexa salutis et quam salutem affert.

5. Illa promissio, ob id et iuramentum dicitur, et factum
 quatenus hoc sit adhibere rem exercendam.

6. Vox iuramentum dicitur, quia familiaris est in usu
 et iuramentum debet reddi factum: cum dicitur Pau-
 lus eam de finis definitionem Testamenti.

7. Quod inde dicitur leges, quia ea adhibere rei ex-
 pectanda, est. Aliquando presuppone fidem
 et in bono adducit, per quam promissio
 fit irreversibilis, et dicitur Gen. 22:16. et 17.

8. Nichilominus tamen aliquando talis adhibere
 nullum officium presuppone in eo cui promissio
 conficitur, sed tamen eadem modo promissionem,
 quomodo si est promissio fideliter promitti,
 ut Deus ostendit. Et hoc id promissionem,
 velle se per et exercere in alio, ac si est
 promissio remuneratio et ex fide et
 per promissionem.

R. St. Jones; Senior.

Off. Steph. Zilahi
 Off. Johan. Jetti
 Off. Samuel Sartorius

2d diem 9. Aprilis.

1. Electio, ut gratuita omnis est, ita gratia omnis
 in hominibus fons et fons est.
2. Neque proinde doctrina de electione servitibus
 carnis fons dei est.
3. Reprobationem autem auctor peccati, nec auctor per-
 sonam Deus ulli ratione constituit.
4. Deprehensio enim iudicio dei est esse,
 Off.

- afficiat eum moribus humane rationis sit implere debet.
5. Non pendet autem praesentia seu reprobandi de futuro a maiori demerito: sed a divino beneplacito.
  6. Potest enim dei misericors esse obiectum, ut Electi omnibus: Reprobis quibus; quod vox obiecti am- bignitas tunc nobis imponat.
  7. Aliquid ad praesentem in electionem itidem est, deum quod de Reprobatione.
  8. De nobis neminem placemus, si ad quoddam primum privilegium admittimus; sed ad perfectionem ascendamus.

Dr. Ioseph. Baizoni
Opp. { Ioseph. Perki
Ethen. Papi
Paul. Kabori.

20 diem 16 ybris.

CXXI.

1. Efficiens primus aeterni Testamenti est Dei tolerantia: pro quam homini non eripuit omnem bonum & omne bonum.
2. Et si autem haec exerceatur etiam contra eos qui non salvantur; nihilominus ea proprie ex gratia sine salvandi de- ceto praeiudicet; quatenus necesse est eos, si heredes haec singuli sunt, non extinguat & aboleri, utique & bo- no omni privari; unde non quatenus arguit gratiam, et tam quoddammodo parat.
3. Misi enim gratia esset apud Deum, non delectaret Deum tolerantia peccatoris; imo etiam frustra ea exerce- retur.
4. Frustra exerceatur, quia nihilominus periret homo, essetque tantum exprobratio impotentiae.

5.

5. Non delectet Deum, quia esset diffinitionis in, et rationem gratiae, quod in Deo non esset, aut volun- tatis quod Deo non contrarietur.
  6. Testaretur enim, Deum velle potius auferre ab amantibus se, enim nulla esset ratio iustificandi homines.
- Coroll.
1. Non datur in hac vita ea perfectio habitus, ex qua homo bene faceret sine omni impedimento & luita.
  2. Potest salvus esse quis, etiam si comprehenderit peccata sua; potest deponere, si modo in desperatione & furore confugiat ad gratiam, quae in Christo semper.

Dr. Ioseph. Baizoni
Opp. { Ioseph. Perki
Ethen. Papi
Paul. Kabori.

20 diem 1. Octobris ex Controversia CXXII.
Societatis. Cap. 2. de fide Pat.

1. Ut una lex peccati & mortis; ita diversa gratia & vita esse non potest.
2. Eadem ergo & eadem nationi posteros & damni involvit, et ita heredes exheredationi dixerunt: quatenus uno iudicio & morte irrogata, contra deum est.
3. Proinde eadem religio nobis & sanctis omnibus, qui ante ad hunc Christum dixerunt.
4. Eiusdem nobis hunc deum candidi per remissio- nem peccatorum, ex gratia quod est in Christo.
5. Eadem fides & iuris seu iustitiae principes, & omne & omne, per eundem Christum.
6. Et quidem si peccator publici & auctori in Pa- radiso, in ille promissionis, quia iniquitatem & peccata

- Sanctus, semina serpentis. Videri docetur, & in e. Vira.
7. Iam promissio publicatio est Testamenti aeterni, i. e. gra-
dia in eorum immutabilis ad vitam perducuntis.
  8. Non ergo Patres promiserunt vitam iam possibilem,
sed expectantiam usque ad promissam futuram.
  9. Nec dubitarent de resurrectione mortuorum, qd
crediderunt Deum esse Deum Vivum & mortuum.
Cap. 3. l. 3.
  10. Cuius quid sit ut quibus perfectiorum regulam Vivendi
daret, quam est lex Centralis Moysi.
  11. Eadem enim lex est Sanctificatio cuius, prout una est
ratio in a. i. c. b. d. i. g. n. e.
  12. Cuius prout quid sit in i. d. a. s. a. n. c. i. s., sed ratione hu-
manam interpretatur & falsa explicatione enervata,
respicit, confirmavit. Blash. 5.

R. Johannes Xemes.
Opulentus in a. b.

Ad diem 4. gbris.

CXXIII

1. Quandoquidem ex neglecta fidei de differentia
patrias doctrina in Ecclesia ab initio fuit turbata;
intelligi facile sit quanta pericula tam a. d. i. s.
sape intromari quam sit evidenter.
2. Sciendum itaque fides gratia. no inde no modo ha-
beret, quasi in fidei opere gratia nullum in-
risset locum, quum cond. hominem in eo statu in
quo conditus erat, no pariter fuit gratia; nec
in fidei gratia omnia indicantur potentia
Dei, quasi ibi homo aliquis inisset. et in Deo.
Fuit enim semper Vita hominibus in totum, etiam
sub illo fidei.
3. Sed a gratia tamen hodie fides d. quia post
peccatum homini nihil debetur nisi poena; gra-
tia ex deo et maior est & magis, quod in mis-
ria lucatur ac surgat; quam sine ea si esset.

4.

4. Et fructus fidei omnis in statim federato
ibi addicatur, quia a cond. homini implen-
da suspendebatur hic quia cond. pacti ab huius
peccato suspensus, si simul ad quod boni promissi
statim addicatur.
5. Duplex ratio in opera necessaria erant, tum qd
cond. a. e. a. a. p. p. e. n. d. i. b. b. o. n. i. e. r. a. n. t.; tum quia si-
militudinem Dei in sanctitate referbant; hic
primus no obliet, alter ex a. q. u. o.
6. Ut quicumque cond. hominem pacti, opera faciunt, e-
rum religio vera esse o. p. o. s. s. i. t. h. a. b. e. r. d. i. u. m
consequenter per huiusmodi pacta ad amorem Dei ex
cordibus evellendum huiusmodi pacta.
7. Quando Sanctus opera gratia, vel opera a
fide operis, no opera per se a fidei vel
fide excludit, sed cond. hominis respectum ab
opera tollit, a fide. Coroll.

Defendimus doctrinam de Perseverantia Sanctorum.

R. Petrus L. i. p. o. k. i.

Opp. Daniel V. a. l. l. y. a. i.
Johannes L. i. g. o. r. i.
Samuel R. e. d. a. i.

Ad diem XI. gbris.

CXXIV.

1. Fides gratia acceptio est in fidei adspiratione
2. In quo fidei habitus trij mentis actus conhi-
mentur: quorum alij ad intellectum, alij ad vo-
luntatem referuntur.
3. Nempe multiplex notitia partim de seipso
in huiusmodi; partim circa Iesum Christum ipsum
Iesum & secundum iudicium de rebus istis in
quo iudicio est assensus & electio tria huiusmodi
quod

1. Fili dei enim potest, ut gentiatio quaedam sit
 iuxta in oculis suis, & a revere suo loco non
 sit Lev. 20: 12.
 2. Sed etiam, ante fidem nullus est post in =
 quoniam non habet.

Re Steph. K. V. a. s. i. h. t. p.

Capitulum Vavadi
 Martinus Križai
 Johannes Jechi.

CXXVI.

Ad diem 25. gbris.

1. Hae fidei, qualem superiore descriptione descripsimus,
 salvatio sunt. Hae fidei.
2. Et Abrahamus hae fidei roboratus fuit, ad superandum
 tentationem aliquam per hoc Abrahamus fuit exultans,
 quod ostendimus.
3. Cum promissio benedictionis & seminis boni
 multiplicis & discreta stipulatio fidei, quae sub-
 lauditer in promissionibus & ei exhibitis, exprimi-
 tur autem, quando mens ponere iubetur: explican-
 tur id & interpretantur spiritu Sancto de fide Gen.
 15: 6.
4. Proinde necesse est, eandem fidei spiritum, quoniam
 nos consecratur, consecratur per eam ipsam
 fidei fuisse.
5. Hae fidei, & ex fidei: non tantum ex
 observantia bonis & precibus divinae praesumptio.
6. Sed et iustificatus est ex gratia, & ex operibus.
7. Iustificatus est per fidei infusio in habitibus fidei & di-
 vidit habitibus per se deus in fidei operum
 iustificatus.
8. Et per fidei alius monstrat: et si sit in-
 terdum ut sacrificatio comprehendit et etiam
 iust

iustificatio nem. licet non contra, iustificatio San- 367.
 iustificatio nem. Coroll.

1. Ecce coram deo deficiis, ut illam & mundum, & filios
 mundi possitis, et ubi fueras, tam non sis.
2. Vocatio tunc in deum consistit in est necessitas.

Re Steph. Fejer & ari

Petrus Barmay.
 Opy. Nicolans Savai.
 Laurentius Falsi.

Ad diem 2. xbris.

CXXVII.

1. Ut nihil in peccato esse potest, nisi fidei, & ius ad
 vitam patere possit.
2. Ita, nisi fidei primum ius, consequatur non sit; est enim
 iustitia ex fide in fidei.
3. Quae multipliciter hanc iuris perpetuam operatur;
 non ex ratione sua aut dignitate, aut ratione,
 sed ex ratione fundamenti cui adheret.
4. In quo fundamento multa sunt, quae fidei in gloriam
 proferunt: sunt.
5. Tempus (1) iustitia, quae ut ad hoc est, ita amitti
 non sit, et si amitti postea, iustitia: esset; ad bonum
 enim: esset, quod: & legem daret.
6. (2) Ad hoc, quae iustitia perpetuam praeferat,
 (3) et dominum Salvatorem in peccato, & ad praeferendum,
 sed consequendum in gloriam, (4) & unio summi deo-
 praeferat cum ipso in membris, quae iustitia est,
 et fidei, et & operum. (5) et communio bonorum,
 et regni, & multiplicis gloriae, & praeferat per.
 (6) praeferat in iustitia.

7.

7. (1) Per panden fidem in ipso coniectamus simul in
habitationem Sancti perpetuam. Et donari-
nem ejus (8) in archamento, & sigillum pers-
piciendi confirmationis quib.
8. Nec? (9) potentia & presidium Dei, superans in
omnem & laudem nostram, cui in unum Deum noster.
9. Per fides, que cum perseverat, in illa & lan-
gua in fide fidelis est; ut quod fides, cui
superius dicitur, tandem noster possit, quod fides
est, non cui noster est.

R. Ihan. Bihari.

Op. Steph. Gidofalvi.
Paul. Kibari.
Xiol. Savari.

Ad diem 9. Decembris.

1. Conveniens doctrina foederis gratia, et natura fi-
dei, signa foederis & sigilla iustitiae fidei, appo-
nuntur.
2. In testimonium & oblationem amoris & gratia divina
in verbo declarata.
3. In verbo illa exhibentur, non sine eo, aut extra il-
lud: neque prout putandum est ea esse, mutatio-
nem testamenti Dei in verbo declarata: ut conferri
possint aliter conferre gratiam, quam prout Verbum
promissionis aut Evangelij declarata.
4. Sacramenta illa signa vocantur in sententia mystica;
eo quod signa illa prout sunt mysteriorum, sive rerum
divinitus tractarum, atque etiam ratione commu-
ni tractata prout possit, non inconvenienter etiam
prout auctoritas prout illius.

5. Interim simpliciter eas de Verbo nominat in sententia
usitate: Signa fidei vel Sigilla. Exod. 12: 13. 31: 13.
6. Ut nosceretur omnis eorum, consistere in sententia &
oblatione gratia: Velut prout Dei in fide usitate.
7. Sunt ea ex se res terrestres & sensibiles, habentes
analogiam cum re celesti a qua benedictio
pendet.
8. Extra eam analogiam Sacramenta non sunt in se, sed ea
tamen per se Sacramentum non absolvent.
9. Verbum autem; Verbum fidei Dei, in quo
traduntur; quo species exibili & subititit rei
spirituali invisibili, tanquam sigillum archa & pi-
lumnus foederis.
10. Est igitur Verbum illud, verbum mandati & de-
clarationis divinae, quod mediante res sensi-
bilibus sit spiritualis, ita tamen ut? Determina-
re esse, quod est: nam si determinaret esse quod ex:
periret analogia rei, & sic determinaret esse sa-
cramentum.
11. Per illud Verbum substantiando, accipit res sensibi-
lis prout nomen clarum prout rei spiritua-
lis, a cuius communicatione iustitia & gratia pen-
det.

Coroll.

Non operantur ex opere operato gratiam.

R. Stephanus Jurocki.
Op. Steph. Gidofalvi.
Paul. Kibari.
Xiol. Savari.

Ad diem 16. Aprilis.

1. Foedus gratia triam habet dispensationem.

2. Quae quidam spectantur in distinctione Testamentorum.
3. Testamentum distinctum nominat duplex: non quasi Voluntas Dei & consilium trium sit de salute & iustitia sed quia unum illud consilium, triam habet administrationem distinctis imperiis.
4. Ratione huius Oeconomiae triplex est Testamentum, Antiquum, Vetus, & Novum.
5. Testamentum a publicatione factum in Paradiso immutatum manet, & gratiam salutis & vitam ab initio habet redibus Testamenti. Dissensit, neque auctoritate Veteris, vel Novi Testamenti, vel collum. Illum sit promissione perficitur ante legem.
6. Vetus Testamentum Israelitarum proprium est, non excludens prius, sed imper hereditatem dandi concedens cum annexis bonis terrarum pignus amoris Dei: Unde Terra illa, Terra Dei dicta est, & mansio divina promissione semper, glorificata.
7. Cum hic data lex est, occasione transgressionis Israelitarum, nec non peccati extenuis sine expiatione sufficientis & condigni sanguinis Testatur.
8. Duravit Evangelium usque ad egressum Israelis ex Aegypto.
9. Lex ei data, ut incentivum fuit amoris dei: nec sit servituti elementum agnoscere, ita fuit in misericordia charitatis filiorum Dei: quo magis enim pigra, cum continenti cultu lege mandatorum, & interdictis multis imperiis summo Israel servabatur; timorem eo magis auxilium, & in timore iugum aggravavit, per praecepta Curatorum & Iurorum.

Cont.

Corollar.

Datum reprobis iustorum & iniustorum.

R. Stephanus Lanius.

Johannes Remes.

Opp. Person Beronci.

Figismundus Boloni.

Figismundus Viglar.

Cxxx.